

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ПРЕЗИДЕНТИНИНГ
ФАРМОНИ

УКАЗ
ПРЕЗИДЕНТА
РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН

2019 йил “ 4 ” декабрь №ПФ–5887 “ ” 20 г.

**Ўзбекистонда футболни ривожлантиришни мутлақо
янги босқичга олиб чиқиш чора-тадбирлари тўғрисида**

Сўнгги йилларда халқимизнинг саломатлиги тўғрисида ғамхўрлик қилиш, маънавий ва жисмоний баркамол авлодни шакллантириш, миллионлар ўйини бўлган ва мамлакатимизда алоҳида ўрин тутадиган спортнинг футбол турига аҳолини, айниқса ёшларни кенг жалб этиш бўйича бир катор чора-тадбирлар амалга оширилиб келинмоқда.

Шу билан бирга, бугунги кунда мамлакатимизда юқори иқтидорга эга бўлган ёш футболчиларни танлаш, саралаб олиш (селекция) тизими ва футбол инфратузилмасини янада ривожлантириш, футбол бўйича спорт мактаблари фаолиятини янги босқичга кўтариш, соҳа мутахассисларини тайёрлаш ва уларни моддий рағбатлантириш тизимини яхшилаш, ўтказилаётган мусобақалар савиясини юксалтириш каби масалалар долзарб вазифалардан бири бўлиб қолмоқда.

Ўзбекистонда футболни аҳоли ўртасида энг оммавий спорт турига айлантириш, юқори иқтидорга эга бўлган ёш футболчиларни танлаш, саралаб олиш ва уларни профессионал спортчилар сифатида тайёрлаш тизимини йўлга қўйиш, мамлакат футболчини ривожланган мамлакатлар билан рақобат қила оладиган даражага етказиш, халқаро талаб ва стандартлар асосида футбол бўйича мутахассисларни тайёрлаш, футбол клублари фаолиятини ривожлантириш, терма жамоалар учун ўқув-машқ жараёнини самарали ташкил этиш, мамлакатимизда футбол бўйича йирик халқаро мусобақалар, жумладан, ўсмирлар, ёшлар ва хотин-қизлар жамоалари ўртасида жаҳон ва китъа биринчиликларини ўтказиш мақсадида:

1. Ўзбекистон Республикаси Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги, Халқ таълими вазирлиги, Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги, Ўзбекистон Миллий Олимпия қўмитаси ва Ўзбекистон футбол ассоциациясининг қуйидагиларни **Ўзбекистон Республикасида профессионал футболни ривожлантиришнинг асосий йўналишлари** этиб белгилаш тўғрисидаги таклифи маъқуллансин:

болалар ва ўсмирларни футбол билан шуғулланишга кизиқишини ошириш, хаваскор футболни оммавийлаштириш, бу борада умумтаълим мактаблари, бошқа таълим муассасалари, маҳалла ва ташкилотларда футбол бўйича мусобақаларни мунтазам равишда ташкил этиш;

юқори иқтидорга эга бўлган ёш футболчиларни танлаш ва саралаб олиш (селекция) тизимини тубдан такомиллаштириш, уларни босқичма-босқич профессионал тайёргарликдан ўтказиб бориш орқали футболни ривожланаётган давлатларнинг етакчи клубларига “футболчилар экспорти”ни амалга ошириш тизимини йўлга қўйиш;

футбол соҳасига хусусий инвестицияларни кенг жалб этиш ва уларни рағбатлантириш, футбол соҳасини бозор механизмлари асосида бошқариш, футбол клубларини хусусий секторга ўтказиш ҳамда улар орасида соғлом спорт рақобати муҳитини яратиш;

футбол мусобақалари томошабоплигини ошириш ҳамда футболни ривожлантиришнинг янги тизимини самарали йўлга қўйиш орқали “ўзбек футболни” мактабини яратиш;

футбол соҳасида малакали мутахассисларни тайёрлаш, қайта тайёрлаш, малакасини ошириш, танлаб олиш ва ривожлантиришга илғор илмий-методик ва инновацион технологияларни жорий этиш;

футбол соҳасидаги норматив-ҳуқуқий базани янада такомиллаштириш, футбол инфратузилмасини моддий-техник жиҳатдан янада яхшилаш ҳамда халқаро талабларга мослаштириш.

2. Қуйидагилар:

Ўзбекистонда профессионал футболни ривожлантириш схемаси 1-иловага мувофиқ;

Ўзбекистонда футболни 2030 йилгача ривожлантиришнинг янги босқичга олиб чиқиш концепцияси 2-иловага мувофиқ;

Ўзбекистонда футболни 2030 йилгача ривожлантиришнинг янги босқичга олиб чиқиш концепциясини 2019–2020 йилларда амалга ошириш бўйича “Йўл харита” 3-иловага мувофиқ тасдиқлансин.

Ўзбекистон Республикаси Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги, Ўзбекистон футбол ассоциацияси, вазирлик ва идоралар раҳбарлари “Йўл харита”да назарда тутилган тадбирларни ўз вақтида, тўлиқ ва сифатли бажариш юзасидан шахсий жавобгарлиги кўрсатиб ўтилсин.

3. Ўзбекистонда футболни 2030 йилгача ривожлантиришнинг мақсадли кўрсаткичлари 4-иловага мувофиқ (кейинги ўринларда – Мақсадли кўрсаткичлар) тасдиқлансин ва унда шу жумладан қуйидагилар назарда тутилсин:

умумий аҳолига нисбатан футбол билан мунтазам шуғулланувчилар сонини камида **5 фойзгача** етказиш орқали республикада футболнинг оммавийлигини таъминлаш;

Халқаро Футбол Ассоциациялари Федерациясининг миллий терма жамоалар рейтингига Ўзбекистон миллий терма жамоасини кучли **50 таликка** киришига эришиш;

хусусий футбол мактаблари ва хусусий профессионал футбол мактаблари **сонини босқичма-босқич ошириш;**

Ўзбекистон Республикасида Халқаро Футбол Ассоциациялари Федерацияси ва Осиё Футбол Конфедерацияси таснифига кирувчи чемпионатлар ва расмий халқаро турнирларни ташкил қилиш ва ўтказиш.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси Мақсадли кўрсаткичларга эришиш, белгиланган чора-тадбирларни ўз вақтида ва самарали бажариш учун масъул бўлган вазирлик, идора ва ташкилотлар фаолиятини мувофиқлаштирилишини таъминласин.

4. Ўзбекистон Республикаси Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги, Халқ таълими вазирлиги, Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги, Молия вазирлиги ва Ўзбекистон футбол ассоциациясининг:

профессионал футбол клублари қошидаги Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджети маблағлари ҳисобидан молиялаштириладиган болалар-ўсмирлар футбол мактаблари негизда Ўзбекистон Республикаси Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги ҳузуридаги **футбол маҳорат мактаблари** (кейинги ўринларда – футбол маҳорат мактаблари) ҳамда **болалар ва ўсмирлар спорт мактабларини ташкил этиш**;

Қорақалпоғистон Республикаси ва вилоятларда **аҳоли сонидан келиб чиқиб**, Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджети маблағлари ҳисобидан молиялаштириладиган **қўшимча футбол маҳорат мактабларини ташкил этиш**;

Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳридаги болалар ва ўсмирлар футбол академияларини **футбол маҳорат мактаблари этиб қайта ташкил этиш** ва уларни Ўзбекистон Республикаси Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги тасарруфига ўтказиш;

ихтисослаштирилган олимпия захиралари мактаб-интернатлари негизда **олимпия захиралари коллежларини** ҳамда уларга ажратилган қабул квотаси доирасида **футбол бўлимларини ташкил этиш ва уларда футбол бўйича мутахассисларни (спортчилардан ташқари) тайёрлаш**;

футбол маҳорат мактабларининг раҳбарлари, тренерлари ва бошқа ходимларига олимпия захиралари коллежлари учун белгиланган **меҳнатга ҳақ тўлаш ва моддий рағбатлантириш шартларини кўллаш**;

футбол маҳорат мактабларини тегишлича **худудий профессионал футбол клубларига бириктириш**;

2020/2021 ўқув йилидан бошлаб тегишли таълим муассасаларида футбол клублари, спорт таълим муассасалари учун **спорт шифокори, спорт психологи, спорт фармакологи, спорт ҳуқуқшуноси ва спорт диетологи йўналишлари бўйича малакали мутахассислар тайёрлашни ташкил қилиш**;

замонавий илмий ютуқлар ва инновацион технологиялардан фойдаланган ҳолда тренер, селекционер (скаут), таҳлилчи, ҳакам, маркетинг ва футбол менежери йўналишлари бўйича юқори малакали футбол мутахассисларини тайёрлаш, қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш мақсадида маҳаллий ҳамда хорижий мутахассисларни кенг жалб қилиш орқали **Ўзбекистон футбол ассоциацияси ҳузурида Футбол мутахассисларини тайёрлаш марказини ташкил этиш**;

ҳалқаро тажрибадан келиб чиқиб, Халқаро Футбол Ассоциациялари Федерацияси, Осиё Футбол Конфедерацияси талабларига мувофиқ, **2021 йилги футбол мавсумидан бошлаб Суперлига жамоалари ўртасидаги учрашувларда адолат ва шаффофликни таъминлаш мақсадида VAR (Video Assistant Referee, видео ёрдамчи ҳакам) тизимини жорий этиш**;

халқаро талаблардан келиб чиқиб, салоҳияти юқори футболчиларни профессионал даражада тайёрлаш, уларни хорижий давлатларнинг нуфузли футбол клубларида профессионал фаолият олиб боришини таъминлаш, шунингдек, футболчиларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш мақсадида **футбол бўйича агентлар (воситачилар)нинг** фаолиятини тартибга солиш ва уларни аккредитациядан ўтказиш ваколатини Ўзбекистон футбол ассоциациясига юклаш;

2021 йил 1 январдан бошлаб халқаро тажрибадан келиб чиқиб спорт соҳасини, айниқса, футболни янада ривожлантириш, унинг инвестициявий жозибадорлигини ошириш, қўшимча маблағларни жалб қилиш мақсадида **Ўзбекистон Республикасида букмекерлик фаолиятини** амалга оширишга рухсат бериш;

Ўзбекистон футбол ассоциацияси ҳузуридаги Республика болалар ва ўсмирлар футбол академиясининг тузилмасига қўшимча иккита **селекционер штат бирлигини киритиш** тўғрисидаги таклифларига розилик берилсин.

Ўзбекистон Республикаси Капитал бозорини ривожлантириш агентлиги Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги, Бош прокуратура, Адлия вазирлиги, Ички ишлар вазирлиги ҳамда бошқа манфаатдор вазирлик ва идоралар билан биргаликда 2020 йил 1 июнга қадар шахслар томонидан букмекерлик фаолиятини амалга оширишни бузиш, шунингдек, тотализатор ўйнаш, ўйинга ёки унинг натижасига таъсир ўтказиш мақсадида келишилган ўйинлар ўтказиш, уларда иштирок этиш юзасидан жавобгарликни белгилаш бўйича Жиноят кодекси ва Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексга тегишли ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш юзасидан Вазирлар Маҳкамасига таклифлар киритсин.

5. Белгилаб қўйилсинки:

мактабгача таълим муассасалари, умумтаълим мактаблари ва спорт таълим муассасаларида футбол бўйича ўқув, ўқув-машқ, тарбияланувчи ва ўқувчиларни саралаб олиш (селекция) ҳамда уларда мусобақаларни ўтказиш тартиби **Ўзбекистон футбол ассоциацияси томонидан белгиланади ва мувофиқлаштириб борилади;**

футбол маҳорат мактаблари директорлари ва спорт бўйича директор ўринбосарларини лавозимга тайинлаш ва лавозимидан озод қилиш **Ўзбекистон футбол ассоциациясининг тақдимномасига асосан** Ўзбекистон Республикаси Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги томонидан амалга оширилади.

6. 2020–2025 йилларда Ўзбекистон Республикаси Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги ҳузуридаги футбол маҳорат мактабларини ташкил этиш, уларда қурилиш ва реконструкция ишларини амалга ошириш жадвали 5-иловага мувофиқ тасдиқлансин.

Ўзбекистон Республикаси Иқтисодиёт ва саноат вазирлиги Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги билан биргаликда 2020 йил ва келгуси йилларда Ўзбекистон Республикаси Инвестиция дастурини шакллантиришда ишлаб чиқилган лойиҳа-смета ҳужжатларига асосан футбол маҳорат мактабларини қуриш ва реконструкция қилиш ишлари учун марказлашган капитал қуйилмалар лимитлари ажратилишини таъминласин.

Ўзбекистон Республикаси Қурилиш вазирлиги футбол маҳорат мактабларини қуриш ва мавжудларини реконструкция қилиш бўйича лойиҳа-смета ҳужжатларини комплекс экспертизадан ўтказишни таъминласин ва қурилиш-монтаж ишларининг сифатли бажарилиши устидан давлат архитектура-қурилиш назоратини ўрнатсин.

7. Белгилаб қўйилсинки:

а) **умумтаълим мактаблари ўртасида:**

ҳар бир туман (шаҳар)да доимий равишда йилига **камида икки маротаба “Мактаблар футбол лигаси”** мусобақалари ўтказиб борилади;

“Мактаблар футбол лигаси” мусобақалари туман (шаҳар) ҳамда Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар спорт ва оммавий жисмоний тарбия тadbирларининг календарь режаларига ҳамда Ўзбекистон “Ёшлик” жисмоний тарбия ва спорт жамиятига ажратилган маблағлар доирасида молиялаштирилади.

Бунда “Мактаблар футбол лигаси” мусобақаларини ўтказиш натижалари бўйича иқтидорли ўқувчилар туман (шаҳар) болалар-ўсмирлар спорт мактабларининг футбол бўлинмалари ҳамда хусусий футбол мактабларига **саралаб олинади (селекция);**

б) **туман (шаҳар) болалар-ўсмирлар спорт мактаблари футбол бўлинмалари ва хусусий футбол мактаблари ўртасида:**

ёш тоифасидан келиб чиқиб белгиланган меъёрлар асосида туман (шаҳар), **Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳамда республика миқёсида “Спорт мактаблари футбол лигаси”** мусобақалари ўтказиб борилади;

“Спорт мактаблари футбол лигаси” мусобақалари Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар спорт ва оммавий жисмоний тарбия тadbирларининг календарь режаларига ажратилган маблағлар доирасида молиялаштирилади.

Бунда “Спорт мактаблари футбол лигаси” мусобақаларини ўтказиш натижалари бўйича **футбол маҳорат мактаблари, хусусий профессионал футбол мактаблари ва профессионал футбол клублари хузуридаги футбол академияларига** футболчилар саралаб олинади (селекция);

в) **футбол маҳорат мактаблари, хусусий профессионал футбол мактаблари ва профессионал футбол клублари хузуридаги футбол академиялари ўртасида:**

ёш тоифасидан келиб чиқиб белгиланган меъёрлар асосида **“Профессионал футбол мактаблари лигаси”** мусобақалари ўтказиб борилади;

“Профессионал футбол мактаблари лигаси” мусобақаларини ўтказиш натижалари бўйича **худудий профессионал футбол клубларига** футболчилар саралаб олинади (селекция);

“Профессионал футбол мактаблари лигаси” мусобақалари Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар спорт ва оммавий жисмоний тарбия тadbирларининг календарь режаларига ажратилган маблағлар доирасида молиялаштирилади.

Бунда футбол маҳорат мактаблари, хусусий профессионал футбол мактаблари ва профессионал футбол клублари ҳузуридаги футбол академиялари **футболчилари республика ҳамда халқаро миқёсдаги мусобакаларда иштирок этади;**

г) Ўзбекистон футбол ассоциацияси ҳузуридаги Республика болалар ва ўсмирлар футбол академиясида **футбол бўйича турли ёш тоифасидаги терма жамоалар тайёргарлик кўрадилар.**

8. Ўзбекистон Республикаси Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги, Молия вазирлиги, Ўзбекистон футбол ассоциацияси, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликларининг давлат корхоналари ва ташкилотлари томонидан молиялаштирилладиган профессионал футбол клублари устав фондларидаги давлат ва давлат улуши бўлган хўжалик жамиятлари улушларини **Ўзбекистон Республикаси Давлат активларини бошқариш агентлигига ўтказиш орқали хусусий инвесторларга сотиш** тўғрисидаги таклифларига розилик берилсин.

9. **Ўзбекистон Республикаси Давлат активларини бошқариш агентлигига ўтказиладиган профессионал футбол клублари устав фондидаги давлат ва давлат улуши бўлган хўжалик жамиятларининг улушлари рўйхати** б-иловага мувофиқ тасдиқлансин.

Қайд этилсинки:

профессионал футбол клублари устав фондидаги давлат улуши бўлган хўжалик жамиятлари улушлари Ўзбекистон Республикаси Давлат активларини бошқариш агентлигига хўжалик жамиятлари устав капиталидаги давлат улуши ва хўжалик жамиятларининг улушларини баланс қийматида камайтириш ҳисобига берилади;

мазкур Фармоннинг б-иловасида кўзда тутилган профессионал футбол клубларининг устав фондидаги давлат улушлари Давлат мулкани сотишда тендер савдоларини ўтказиш бўйича давлат комиссиясининг қарорига асосан белгиланган тартибда сотилади.

10. **Профессионал футбол клубларига давлат корхоналари ва давлат улуши мавжуд ташкилотлар томонидан ажратилаётган молиявий маблағларнинг самарали фойдаланилиши устидан Ўзбекистон футбол ассоциацияси томонидан мониторинг ўтказиш амалиёти** жорий қилинсин.

Ўзбекистон футбол ассоциацияси:

мониторинг натижалари юзасидан давлат корхоналари ва ташкилотларига, шунингдек, юқори турувчи органларга таклиф ва тавсиялар киритиб борсин;

профессионал футбол клубларидаги спортчи ва бошқа мутахассисларни рағбатлантириш тизими шаффофлигини таъминлаш мақсадида икки ой муддатда ягона тартибни ишлаб чиқсин ва тасдиқласин.

11. Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари ҳудудий футбол ассоциациялари фаолиятини тегишли равишда Қорақалпоғистон Республикаси бюджетининг, вилоятлар ва Тошкент шаҳар маҳаллий бюджетларининг қўшимча даромадлари ҳисобидан молиялаштирилишини таъминласин.

12. Ўзбекистон Республикаси Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги, Иқтисодиёт ва саноат вазирлиги, Қурилиш вазирлиги, Соғлиқни сақлаш вазирлиги, Ўзбекистон Миллий Олимпия қўмитаси, Тошкент вилояти ҳокимлиги ва Ўзбекистон футбол ассоциациясининг 2020–2021 йилларда:

Тошкент вилояти, Юқори Чирчиқ тумани, Янгибозор қўрғони ҳудудида футбол бўйича миллий терма жамоалар учун ўқув-машғулот марказини ташкил этиш;

Ўзбекистон футбол ассоциацияси ҳузурида функционал диагностика, спортчиларни соғломлаштириш ва реабилитацияси учун замонавий спорт тиббий марказини ташкил қилиш ва зарур тиббий асбоб-ускуна ва жиҳозлар билан таъминлаш тўғрисидаги таклифлари маъқуллансин.

Ўзбекистон Республикаси Иқтисодиёт ва саноат вазирлиги Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги, Молия вазирлиги билан биргаликда 2020 йилги Ўзбекистон Республикаси Инвестиция дастурининг марказлашган капитал қўйилмалар лимитлари доирасида футбол бўйича миллий терма жамоалар учун ўқув-машғулот марказини қуриш ишларининг лойиҳа-смета ҳужжатларини ишлаб чиқиш учун зарур маблағлар ажратилишини таъминласин.

13. Ўзбекистон Республикаси Капитал бозорини ривожлантириш агентлиги Молия вазирлиги, Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги, Ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлиги, Иқтисодиёт ва саноат вазирлиги, Адлия вазирлиги, Давлат солиқ қўмитаси, Ўзбекистон Миллий Олимпия қўмитаси, Ўзбекистон футбол ассоциацияси билан биргаликда 2020 йил 1 июнга қадар букмекерлик фаолиятини амалга ошириш билан боғлиқ норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар лойиҳаларини Вазирлар Маҳкамасига киритсин ва уларда шу жумладан қуйидагиларни:

букмекерлик фаолиятини лицензиялаш Ўзбекистон Республикаси Капитал бозорини ривожлантириш агентлиги томонидан амалга оширилишини;

букмекерлик фаолияти билан шуғулланувчи тадбиркорлик субъектлари томонидан телекоммуникация тармоқларида, шу жумладан Интернет тармоғи провайдерларида хизматлар кўрсатилишини тартибга солишни;

букмекерлик фаолияти билан шуғулланувчи тадбиркорлик субъектлари даромадларининг бир қисмини спорт турлари, шу жумладан футболни ривожлантириш учун йўналтиришни;

букмекерлик фаолиятини давлат томонидан назорат қилиш механизмлари жорий этилишини назарда тутсин.

14. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги футбол маҳорат мактаблари фаолияти билан боғлиқ харажатлар, шунингдек, уларни футболни ривожланган мамлакатлар тажрибасидан келиб чиқиб, замонавий асбоб-ускуналар ва жиҳозлар билан таъминлаш харажатлари учун зарур маблағларни 2020 йилда Давлат бюджетининг “Маданият ва спорт” соҳасига ажратиладиган маблағлар доирасида ажратсин ва 2021 йилдан бошлаб Давлат бюджети параметрларида назарда тутсин.

15. Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари 2020 йил 1 февралга қадар тегишли ҳудудларда **стадион ва футбол майдонларини хатловдан ўтказсин ва хатлов натижаси бўйича эгаси номаълум стадион ва футбол майдонларини қонунчиликда белгиланган тартибда жойлардаги** туман (шаҳар) болалар-ўсмирлар спорт мактабларига ўтказилишини таъминласин.

16. Ўзбекистон Республикаси Президентининг айрим қарорларига 7-иловага мувофиқ ўзгартириш ва қўшимчалар киритилсин.

17. Ўзбекистон Республикаси Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги Адлия вазирлиги, Ўзбекистон футбол ассоциацияси ва бошқа манфаатдор идоралар билан биргаликда икки ой муддатда қонун ҳужжатларига мазкур Фармондан келиб чиқадиган ўзгартириш ва қўшимчалар тўғрисида Вазирлар Маҳкамасига таклифлар киритсин.

18. Мазкур Фармоннинг ижросини назорат қилиш Ўзбекистон Республикасининг Бош вазири А.Н. Арипов, Ўзбекистон Республикаси Президентининг маслаҳатчиси А.А. Абдувахитов ва Ўзбекистон Республикаси Давлат ҳавфсизлик хизмати раиси А.А. Азизов зиммасига юклансин.

**Ўзбекистон Республикаси
Президенти**

Ш.Мирзиёев

Тошкент шаҳри

**Ўзбекистонда профессионал футболни ривожлантириш
схемаси**

Тайёргарлик даражалари	Босқичлар	Субъектлар	Тадбирлар	Муддат	Ёш	Мақсад
Биринчи йўналиш: футбол машғулотларига болалар ва ўсмирларни жалб қилиш. Футбол билан шугулланишга қизиқишни тизимли ошириб бориш	I-босқич	Мактабгача таълим муассасалари	1. Мактабгача таълим муассасаларининг тарбияланувчиларини футболга қизиқтириш учун футбол бўйича ўйин шаклида кўргазмали дарсларни ташкил этиш. 2. Мактабгача таълим муассасаларининг тарбияланувчилари ўртасида доимий тарзда футбол бўйича фестиваллар ва қизиқарли кўнгилочар тадбирлар ўтказиш.	Жадвал асосида ҳафтасига камида бир маротаба	3–6 ёш	Болалар ва ўсмирларнинг жисмоний тарбия ва спортга, шу жумладан футболга бўлган қизиқишини уйғотиш.
	II-босқич	Умумтаълим мактаблари	1. Ҳар бир туман (шаҳар) умумтаълим мактаблари ўртасида доимий равишда “Мактаблар футбол лигаси” мусобақаларини ўтказиб бориш. 2. “Мактаблар футбол лигаси” мусобақаларини туман (шаҳар) ҳамда Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар спорт ва оммавий жисмоний тарбия тадбирларининг календарь режаларига, шунингдек, Ўзбекистон “Ёшлик” жисмоний тарбия ва спорт жамиятига ажратилган маблағлар доирасида молиялаштириш.	Йилига камида икки маротаба	7–17 ёш	Умумтаълим мактаблари ўқувчиларида соғлом турмуш тарзини шакллантириш, жисмоний тарбия ва спорт билан, шу жумладан футбол билан мунтазам шугулланиш. Футбол орқали инсоннинг шахсини шакллантириш ва ундан индивидуал қобилиятларни рўёбга чиқарувчи ижтимоий лойиҳа сифатида фойдаланиш.

			3. “Мақтаблар футбол лигаси” мусобақаларини ўтказиш натижалари бўйича иқтидорли ўқувчиларни туман (шаҳар) болалар-ўсмирлар спорт мактабларининг футбол бўлинмалари ҳамда хусусий футбол мактабларига саралаб олиш (селекция).			
Иккинчи йўналиш: ҳаваскор футболни оммавийлаштириш	III-босқич	Туман (шаҳар) болалар-ўсмирлар спорт мактаблари футбол бўлинмалари ва хусусий футбол мактаблари	1. Туман (шаҳар) болалар-ўсмирлар спорт мактаблари футбол бўлинмалари ва хусусий футбол мактаблари ўртасида ёш тоифасидан келиб чиқиб белгиланган меъёрлар асосида “Спорт мактаблари футбол лигаси” мусобақаларини ўтказиб бориш. 2. “Спорт мактаблари футбол лигаси” мусобақаларини Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар спорт ва оммавий жисмоний тарбия тадбирларининг календарь режалари доирасида молиялаштириш. 3. “Спорт мактаблари футбол лигаси” мусобақалари ўтказиш натижалари бўйича Ўзбекистон Республикаси Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги ҳузуридаги футбол маҳорат мактаблари (кейинги ўринларда – футбол маҳорат мактаблари), хусусий профессионал футбол мактаблари ва профессионал футбол	Спорт ва оммавий жисмоний тарбия тадбирларининг календарь режаларига мувофик	10–14 ёш	Футбол маҳорат мактаблари, хусусий профессионал футбол мактаблари ва профессионал футбол клублари ҳузуридаги футбол академияларида иқтидорли ва қобилиятли футболчиларнинг таркибини шакллантириш.

			клублари хузуридаги футбол академияларига футболчиларни саралаб олиш (селекция).			
Учинчи йўналиш: ҳаваскор футболдан бошланғич профессионал футбол билан шуғулланишга ўтиш	IV-босқич	Футбол маҳорат мактаблари, хусусий профессионал футбол мактаблари ва профессионал футбол клублари хузуридаги футбол академиялари	<p>1. Футбол маҳорат мактаблари, хусусий профессионал футбол мактаблари ва профессионал футбол клублари хузуридаги футбол академияларида ёш тоифасидан келиб чиқиб, белгиланган меъёрлар асосида “Профессионал футбол мактаблари лигаси” мусобақаларини ўтказиб бориш.</p> <p>2. “Профессионал футбол мактаблари лигаси” мусобақалари ўтказиш натижалари бўйича худудий профессионал футбол клубларига футболчиларни саралаб олиш (селекция).</p> <p>3. “Профессионал футбол мактаблари лигаси” мусобақаларини Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар спорт ва оммавий жисмоний тарбия тadbирларининг календарь режалари доирасида молиялаштириш.</p> <p>4. Футбол маҳорат мактаблари, хусусий профессионал футбол мактаблари ва профессионал футбол клублари хузуридаги футбол академиялари футболчилари томонидан республика ҳамда халқаро миқёсидаги мусобақаларда иштирок этиш.</p>	Спорт ва оммавий жисмоний тарбия тadbирларининг календарь режаларига мувофик	11–17 ёш	Профессионал футболчиларни профессионал футбол клублари учун ягона дастур асосида тайёрлаш.

Тўртинчи йўналиш: профессионал футбол билан шугулланиш	V-босқич	Профессионал футбол клублари	Футбол бўйича профессионал фаолиятни олиб бориш.	Шартнома асосида	16 ёшдан юқори	Футбол бўйича спорт маҳоратини ошириш.
	VI-босқич	Ўзбекистон футбол ассоциацияси ҳузуридаги Республика болалар ва ўсмирлар футбол академияси	Футбол бўйича турли ёш тоифасидаги терма жамоалар таркибини шакллантириш.	Режага асосан	16 ёшдан юқори	
	VII-босқич	Хорижий футбол клублари	Чет давлатларда футбол фаолияти билан шугулланиш.	Шартнома асосида	16 ёшдан юқори	Халқаро даражадаги футбол ўйинларига тайёргарлик кўриш. Ўзбекистон терма жамоалари учун сифатли захирани шакллантириш.

Ўзбекистонда футболни 2030 йилгача ривожлантиришнинг янги босқичга олиб чиқиш концепцияси

1-боб. Умумий қондалар

Ўзбекистонда футболни 2030 йилгача ривожлантиришнинг янги босқичга олиб чиқиш концепцияси (кейинги ўринларда – Концепция) футболни янада оммавийлаштириш ҳамда мазкур спорт турини тизимли ривожлантириш мақсадида ишлаб чиқилган комплекс чора-тадбирларни ўз ичига олади.

Концепция Ўзбекистонда футбол тизимини ривожлантиришнинг мақсади, вазифаси, устувор йўналишлари, ўрта ва узоқ муддатли истиқболдаги босқичларини белгилайди ҳамда футбол спорт турини ривожлантиришга йўналтирилган дастурлар ва комплекс чора-тадбирларни ишлаб чиқиш учун асос бўлиб хизмат қилади.

Футбол соҳасида йиллар давомида тўпланиб қолган камчиликларни бартараф этиш бўйича кенг кўламли ишларни амалга ошириш доирасида янгиланаётган Ўзбекистоннинг спорт ҳамжамиятидаги нуфузини янада ошириш, айниқса, ёш авлодни ватанпарварлик руҳида камол топтириш ва ёшларнинг бўш вақтларини мазмунли ўтказишда “футбол омили”ни янада ривожлантириш Концепциянинг туб моҳиятини белгилаб беради.

2-боб. Ўзбекистонда футболни ривожлантириш ҳолати ва соҳадаги тизимли муаммолар

Сўнгги йилларда халқимизнинг саломатлиги тўғрисида ғамхўрлик қилиш, маънавий ва жисмоний баркамол авлодни шакллантириш, миллионлар ўйини бўлган ва мамлакатимизда алоҳида ўрин тутадиган спортнинг футбол турига аҳолини, айниқса ёшларни кенг жалб этиш бўйича бир қатор чора-тадбирлар амалга оширилиб келинди.

Бугунги кунда Ўзбекистонда футболни ривожлантиришга йўналтирилган **255 та** спорт таълим муассасалари фаолият юритади, улардан:

209 таси болалар-ўсмирлар спорт мактаблари;

14 таси болалар ва ўсмирлар футбол академиялари;

15 таси профессионал футбол клублари ҳузуридаги болалар ва ўсмирлар футбол мактаблари;

17 таси хусусий футбол мактаблари.

Республика аҳолиси **33,6** миллион кишидан зиёд, шундан футбол билан шуғулланувчилар сони 327 291 (аёллар – 11 884) нафарни ташкил этади. Шундан 297 та спорт таълим муассасаларида футбол билан 7–18 ёшдаги шуғулланувчилар сони 45 919 (шундан аёллар 610) нафар, профессионал футболчилар 2 220 (аёллар 400) нафар. Аҳолининг **0,14%** мунтазам равишда футбол билан шуғулланиб келмоқда.

2019 йил давомида ташкил этилган оммавий ва хаваскор футбол турнирларида 7–18 ёшгача 161 000 дан ортиқ ёшлар ва ўсмирлар иштирок этди, 18 ёшдан юқори ёшлар ўртасида “**Чарм тўп**”, “**Мустақиллик кубоги**”, “**Хаваскорлар лигаси**”, “**Фахрийлар чемпионати**” мусобақаларида 200 000 дан зиёд киши футбол баҳсларида иштирок этди.

Ўзбекистон Професионал футбол лигасида **37 та** профессионал футбол клублари иштирокида **уч тоифадаги** мусобақалар ўтказиб келинмоқда: Суперлига, А Про-лига, Б Про-лига.

Ўзбекистон миллий ва олимпия терма жамоалари футболчиларининг жисмоний тайёргарлиги синовдан ўтказилганда қуйидаги натижалар қайд этилган:

тезкор куч қобилияти миллий терма жамоада **47%**, олимпия терма жамоасида **53%**;

старт тезлиги даражаси бўйича миллий терма жамоада **8%**, олимпия терма жамоасида **17%**;

масофа тезлиги даражаси миллий терма жамоада **61%**, олимпия терма жамоасида **68%**;

тезлик-чидамкорлик даражаси миллий терма жамоада **65%**, олимпия терма жамоасида **70%**.

Бугунги кунда Ўзбекистонда футбол бўйича тренерлик фаолияти билан шуғулланувчи шахслар сони **1 750** нафарни ташкил этади. Шундан Сирдарё вилоятида **850** мингга яқин аҳоли сонига нисбатан **78 та** (0,1%) тренер, Қашқадарё вилоятида **3,3** миллион аҳоли сонига нисбатан **77 та** (0,003%) тренер, Самарқанд вилоятида **3,8** миллион аҳоли сонига нисбатан **79 та** (0,002%) тренер тўғри келмоқда.

Республикада ўқув-машғулотларни ўтказиш учун мўлжалланган **380 та** футбол майдони, **1 830 та** мини-футбол (сунъий қопламали) майдони мавжуд. **65 та** стадиондан 18 тасида халқаро мусобақаларни ўтказиш мумкин.

Бу борада Навоий вилоятида **913 минг** аҳоли сонига нисбатан бир футбол майдонига кунига **9 318 нафар** киши, Самарқанд вилоятида **3,8 миллион** аҳоли сонига нисбатан бир футбол майдонига кунига **14 047** нафар киши тўғри келмоқда.

Халқаро футбол тажрибасига мурожаат қиладиган бўлсак, Буюк Британияда болалар ва ўсмирлар футбол мактаблари ҳамда академиялари сони **39 812 тани** ташкил қилади, жами 65 миллион аҳолидан **11,5 миллион (20,9%)** нафари футбол билан мунтазам шуғулланади.

Германияда **27 336 та** футбол мактаб ва академиялари фаолият юритиб, 81 миллион аҳолидан **16,3 миллион (20%)** нафари футбол билан мунтазам шуғулланади. Россияда футболга ихтисослаштирилган **2 245 та** мактаб мавжуд бўлиб, 146 миллион аҳолидан **5,8 миллион (4,1%)** нафари футбол билан мунтазам шуғулланиб келмоқда.

Ўзбекистон миллий терма жамоасининг **1994 йил Япониянинг Хиросима шаҳрида** ўтказилган Осиё ўйинларидаги галабаси халқаро даражада эришилган энг катта муваффақият бўлиб турибди.

Футболнинг бугунги ривожланиш тенденцияси ҳар бир мамлакатда яратилган футбол инфратузилмасини юқори иқтидорга эга бўлган ёш футболчиларни профессионал даражада тайёрлаш ҳамда футбол соҳасида юқори малакали спорт менежерларини тайёрлаш тизимига мослаштиришни талаб қилмоқда.

Мамлакатда футболни ривожлантиришга қуйидаги тизимли муаммолар тўсқинлик қилмоқда:

биринчидан, иқтидорли болалар ва ўсмирларни танлаш ва саралаб олиш (селекция) тизими замон талабларига жавоб бермаслиги, миллий терма жамоаларимизда сифатли спорт захирасининг мавжуд эмаслиги;

иккинчидан, футболчиларнинг жисмоний тайёргарлик ҳолати паст даражада бўлганлиги ва халқаро талабларга жавоб бермаслиги. Масалан, махсус чидамлик ва тикланиш тезлигини баҳолаш бўйича **“YoYo” тестидан** миллий ва олимпия терма жамоасининг бирорта ҳам футболчиси ўта олмаган;

учинчидан, футболни ривожлантириш ва бошқарув тизимида маркетинг ва замонавий бошқарув механизмларидан самарали фойдаланиш ҳолати қониқарсизлиги;

тўртинчидан, малакали кадрлар билан таъминлаш тизимида, замонавий футбол талаблари асосида “футбол таҳлилчиси”, “спорт селекционери” (скаут), “спорт менежери”, “спорт маркетинг”, “спорт шифокори”, “спорт психологи”, “спорт фармакологи”, “спорт диетологи”, “спорт ҳуқуқшуноси” каби мутахассисларга бўлган эҳтиёжларни қондириш учун зарур шарт-шароитлар мавжуд эмаслиги;

бешинчидан, ҳудудларда болалар ва ўсмирлар футбол жамоалари ўртасида ўқув-машғулот жараёнлари ва мусобақалар паст савияда ташкил этилаётганлиги;

олтинчидан, болалар ва ўсмирлар футболдаги тренерларнинг ижтимоий мавқеи ва нуфузи пасайиб кетганлиги, уларнинг меҳнатига ҳақ тўлаш ва моддий рағбатлантириш тизимининг бугунги кун талабларига жавоб бермаслиги;

еттинчидан, футболни ривожлантириш, футбол бўйича тадбирларни ташкиллаштириш, ёшларни футболга жалб қилиш, тарғибот-ташвиқот тадбирларини ўтказиш борасида ҳудудий футбол ассоциациялари фаолияти сустлиги;

саккизинчидан, футбол инфратузилмасининг ҳолати (футбол майдонларининг қопламалари, ёритиш тизимлари, мультимедиа анжомлари билан таъминлаш даражаси, мухлислар учун мўлжалланган трибуналар) бугунги кун талабларига жавоб бермаслиги ҳамда ўқув-машғулот ўтказиш учун мўлжалланган спорт инвентарлари меъёрлари эскирганлиги;

тўққизинчидан, футбол бўйича миллий терма жамоалар учун ўқув-машқ жараёнини ва мусобақаларни марказлаштирилган ҳолда ўтказиш имкониятини берувчи ягона ўқув-машғулот маркази мавжуд эмаслиги;

ўнинчидан, футболчиларнинг функционал диагностикаси ва реабилитацияси марказлари, фармакология таъминоти ҳамда илмий асослантилган методологияси тизими мавжуд эмаслиги;

ўн биринчидан, футбол клубларининг ҳуқуқий мақоми ҳамда миллий чемпионатимиздаги футбол учрашувларининг шаффофлигини таъминловчи механизмнинг белгиланмаганлиги, келишилган ўйинлар ўтказиш каби ҳолатларнинг мавжудлиги;

ўн иккинчидан, аксарият профессионал футбол клубларининг фаолияти Осиё Футбол Конфедерацияси ва бошқа халқаро талабларга жавоб бермаслиги;

ўн учинчидан, футболни ривожлантириш учун ажратилаётган пул маблағлардан самарали фойдаланилмаслиги;

ўн тўртинчидан, халқаро ва миллий даражадаги футбол мусобақаларида қатнашувчи спортчиларнинг биологик ёшини сунъий кичрайтириш каби салбий ҳолатларнинг мавжудлиги;

ўн бешинчидан, футболда коррупцион схемалар ва келишилган ўйинлар мавжудлиги, фаолият устидан шаффоф назорат тизими йўлга қўйилмаганлиги.

Ўзбекистонда футболни аҳолининг энг оммавий спорт турига айлантириш, юқори иқтидорга эга бўлган ёш футболчиларни танлаш, саралаб олиш ва уларни профессионал спортчилар сифатида тайёрлаш тизимини йўлга қўйиш, мамлакат футболни ривожланган мамлакатлар билан рақобат қиладиган даражага етказиш, халқаро талаб ва стандартлар асосида футбол бўйича мутахассисларни тайёрлаш, футбол клублари фаолиятини ривожлантириш, терма жамоалар учун ўқув-машқ жараёнини самарали ташкил қилиш, мамлакатимизда футбол бўйича йирик халқаро мусобақалар, жумладан, ўсмирлар, ёшлар ва хотин-қизлар жамоалари ўртасида жаҳон ва қитъа биринчиликларини ташкил этиш асосий вазифа ҳисобланади.

3-боб. Ўзбекистонда футболни ривожлантиришнинг асосий мақсадлари ва вазифалари

Замонавий футболнинг бугунги ривожланиш тенденцияси унга фақатгина оммалашган спорт тури сифатида эмас, балки мамлакат аҳолиси, айниқса, ёшларни соғлом турмуш тарзига ўргатувчи, руҳий-маънавий жихатдан она Ватанга садоқат туйғуларини шакллантирувчи ноёб восита, кенг қўламли ислохотлар даврида мамлакат иқтисодиётининг ривожланиш кўрсаткичини белгиловчи муҳим омил сифатида эътибор қаратишни тақозо этмоқда.

Футболи ривожланган хорижий давлатлар тажрибаси таҳлил қилинганда, аксарият ҳолларда, ёшларни профессионал футболчи сифатида тайёрлаш орқали футбол клубларининг бизнес тузилма сифатида шаклланганлигини кўришимиз мумкин.

Мисол учун, футбол ривожланиш истиқболлари жихатидан Ўзбекистонга яқин бўлган Хорватия сўнгги ўн йилликда футбол соҳасида шиддатли ўзгаришларни амалга ошириб, Англия, Франция, Италия, Испания, Германия каби футболни йўлга қўйилган мамлакатлар билан рақобатлашиш даражасига чиқди.

Хорватия футбол академияларида тарбияланган маҳоратли спортчилар айнан юқорида номлари келтирилган футболни ривожланган мамлакатларнинг футбол клублари сафини тўлдирди. Бу эса Хорватия томонидан футбол академияларини тубдан ривожлантириш орқали маҳоратли футболчиларни тарбиялаб, мамлакат даромадларини оширишга ҳамда футболчилар ва уларнинг оила аъзолари манфаатдорлиги ошишига хизмат қилади.

Ўзбекистон шароитида салоҳияти юқори, муайян тажриба ва кўникмаларга эга бўлган футболчиларни тайёрлаш, уларни инновацион ёндашувлар асосида илмий-услубий жиҳатдан таъминлаш, **футболни янги босқичга олиб чиқиш мақсадида куйидаги муҳим йўналишларга эътибор қаратиш мақсадга мувофиқ ҳисобланади:**

биринчидан, мамлакатимизда бешта муҳим ташаббус ҳамда “Обод қишлоқ” ва “Обод маҳалла” дастурлари доирасида амалга оширилаётган кенг кўламли ислохотлар орқали ёшларимизни жисмоний чиниқтириш ва спортга фаол жалб қилиш, жумладан Ўзбекистонда футболни умуммиллий спорт турига айлантириш;

иккинчидан, юқори иқтидорга эга бўлган ёш футболчиларни танлаш ва саралаб олиш (селекция) тизимини тубдан такомиллаштириш;

учинчидан, иқтидорли футболчиларни саралаб олиш, уларни босқичма-босқич профессионал тайёргарликдан ўтказиб бориш орқали футболни ривожланаётган давлатларнинг етакчи клубларига “футболчилар экспорти”ни амалга ошириш тизимини йўлга қўйиш;

тўртинчидан, аёллар футболни, футзал (мини-футбол) ва соҳил футболни оммавийлаштириш ва ривожлантириш;

бешинчидан, футбол соҳасига хусусий инвестицияларни кенг жалб этиш ва уларни рағбатлантириш;

олтинчидан, футбол бўйича ҳакамлик фаолиятида эришган муваффақиятли тажрибани оммалаштириш, уни янги поғонага кўтариш орқали футбол соҳасида Ўзбекистон тренерлик ва ҳакамлик мактабини такомиллаштириш;

еттинчидан, салоҳияти юқори футболчиларни профессионал даражада тайёрлаш, уларни хорижий давлатларнинг нуфузли футбол клубларида профессионал фаолият олиб боришини таъминлаш, шунингдек, футболчиларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш мақсадида “футбол бўйича агентлар” (воситачилар) профессионал фаолиятини йўлга қўйиш;

саккизинчидан, республиканинг ҳар бир ҳудудида фаолият олиб бораётган футбол клубларини Осиё Футбол Конфедерацияси талаблари асосида фаолият юритишини таъминлаш, молиялаштириш бўйича самарадорликка эришиш мақсадида футбол соҳасида монетизация тамойилларини йўлга қўйиш;

тўққизинчидан, профессионал футбол клубларининг аксарияти давлат улуши мавжуд бўлган йирик корхона ва ташкилотлар томонидан молиялаштирилишини қисқартириб бориш ва клубларда боқимондалик кайфиятига барҳам бериш мақсадида футбол соҳасини бозор механизмлари асосида бошқариш, футбол клубларини хусусий секторга босқичма босқич ўтказиш;

ўнинчидан, футбол мусобақалари томошабоплигини ошириш ҳамда футболни ривожлантиришнинг янги тизимини самарали йўлга қўйиш орқали “ўзбек футболни” мактабини яратиш;

ўн биринчидан, профессионал футбол клубларининг захирасини тайёрлаш ва уларнинг самарадорлигини ошириш мақсадида Ўзбекистон Республикаси Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги ҳузуридаги футбол маҳорат мактабларини тегишлича ҳудудий профессионал футбол клубларига бириктириш.

Ушбу Концепциянинг мақсади – Ўзбекистонда футболни 2030 йилгача янада оммалаштириш ҳамда мазкур спорт турини тизимли ривожлантириш механизмларини ишлаб чиқиш ва амалга ошириш ҳисобланади:

биринчиси, оммавий ва профессионал футболни ҳар томонлама ривожлантириш учун шароитлар яратиш;

иккинчиси, истиқболли ва иқтидорли футболчиларни танлаш ва саралаб олиш (селекция), уларни профессионал даражада тайёрлаш тизимини йўлга қўйиш;

учинчиси, футбол инфратузилмасини моддий-техник жиҳатдан янада яхшилаш ҳамда халқаро талабларга мослаштириш;

тўртинчиси, давлат таълим муассасалари, шу жумладан спорт таълим муассасаларини футбол учун зарур бўлган анжомлар ва жиҳозлар билан таъминлаш, спорт анжомлари ва жиҳозлари ишлаб чиқаришни маҳаллийлаштириш;

бешинчиси, футбол соҳасида фаолият юритувчи мутахассисларни тайёрлаш, қайта тайёрлаш, малакасини ошириш, танлаб олиш ва ривожлантиришга илғор илмий-методик ва инновацион технологияларни жорий этиш;

олтинчиси, футбол соҳасидаги меъёрий-ҳуқуқий базани янада такомиллаштириш;

еттинчиси, футболни молиялаштириш тизимини такомиллаштириш ва тижоратлашув механизмларини жорий этиш;

саккизинчиси, футбол бўйича терма жамоалар ва уларнинг захирасини шакллантиришда замонавий ёндашувлар ва қатъий регламент талабларини жорий этиш.

§1. Оммавий ва профессионал футболни ҳар томонлама ривожлантириш учун шароитлар яратиш

Оммавий ва профессионал футболни ҳар томонлама ривожлантириш учун шароитлар яратиш борасида қуйидаги чора-тадбирларни амалга ошириш зарур:

маҳалла ёшлари ўртасида **“Маҳаллада футбол”**, **“Футболимиз келажаги”**, **“Чарм тўп”** футбол мусобақаларини мунтазам ва юқори савияда ўтказиш тизимини йўлга қўйиш;

ҳудудлар кесимида барча корхона ва ташкилотлар, давлат муассасалари ходимлари ўртасида футбол бўйича **“Бош вазир кубоги”**, **“Ҳоким кубоги”**, **“Раҳбар кубоги”** каби тизим мусобақаларини кенг қамровда ва мунтазам ташкил этиш;

профессионал футбол клублари қошидаги Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджети маблағлари ҳисобидан молиялаштириладиган болалар-ўсмирлар футбол мактаблари негизида Ўзбекистон Республикаси Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги ҳузуридаги футбол маҳорат мактаблари (кейинги ўринларда – футбол маҳорат мактаблари) ҳамда болалар ва ўсмирлар спорт мактабларини ташкил этиш;

Қорақалпоғистон Республикаси ва вилоятларда аҳоли сонидан келиб чиқиб Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджети маблағлари ҳисобидан молиялаштириладиган қўшимча футбол маҳорат мактабларини ташкил этиш;

футбол маҳорат мактабларининг раҳбар, тренерлари ва бошқа ходимларига олимпия захиралари коллежлари учун белгиланган меҳнатга ҳақ тўлаш ва моддий рағбатлантириш шартларини қўллаш;

мактабгача таълим муассасаларининг тарбияланувчиларини футболга қизиқтириш учун футбол бўйича ўйин шаклида кўргазмали дарсларни ташкил этиш;

мактабгача таълим муассасаларининг тарбияланувчилари ўртасида доимий тарзда футбол бўйича фестиваллар ва қизиқарли кўнгилочар тадбирлар ўтказиш;

умумтаълим мактаблари ўртасида ҳар бир туман (шаҳар)да доимий равишда йилига камида икки маротаба “Мактаблар футбол лигаси” мусобақаларини ўтказиб бориш;

“Мактаблар футбол лигаси” мусобақаларини туман (шаҳар) ҳамда Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар спорт ва оммавий жисмоний тарбия тадбирларининг календарь режаларига ҳамда Ўзбекистон “Ёшлик” жисмоний тарбия ва спорт жамиятига ажратилган маблағлар доирасида молиялаштириш;

туман (шаҳар) болалар-ўсмирлар спорт мактаблари футбол бўлинмалари ва хусусий футбол мактаблари ўртасида ёш тоифасидан келиб чиқиб, белгиланган меъёрлар асосида “Спорт мактаблари футбол лигаси” мусобақаларини ўтказиб бориш;

футбол маҳорат мактаблари, хусусий профессионал футбол мактаблари ва профессионал футбол клублари ҳузуридаги футбол академиялари ўртасида ёш тоифасидан келиб чиқиб, белгиланган меъёрлар асосида “Профессионал футбол мактаблари лигаси” мусобақаларини ўтказиб бориш;

“Спорт мактаблари футбол лигаси” ва “Профессионал футбол мактаблари лигаси” мусобақаларини Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар спорт ва оммавий жисмоний тарбия тадбирларининг календарь режаларига ажратилган маблағлар доирасида молиялаштириш;

профессионал футбол билан шуғулланишни рағбатлантириш ва футбол нуфузини янада ошириш, иқтидорли болалар ва ўсмирлар учун профессионал футболчилар бўлишлари учун қулай шароитлар яратиш;

футболга етим болалар, ота-онасининг қарамоғидан маҳрум бўлган болалар ва ижтимоий ҳимояга муҳтож болаларни жалб этиш бўйича мақсадли дастурларни қабул қилиш ва амалга ошириш;

хусусий футбол мактаблари ва хусусий профессионал футбол мактаблари фаолиятини янада ривожлантириш ва рағбатлантириш, шу жумладан уларни таникли футболчиларнинг номлари билан аташ;

ҳар йили футболни оммалаштиришга оид қисқа метражли видеороликлар яратиш, ҳужжатли ва бадиий фильмларни суратга олиш ҳамда уларни оммавий ахборот воситаларида кенг ёритиш;

футболни оммавийлаштириш ва ҳар томонлама ривожлантириш мақсадида туман (шаҳар) болалар-ўсмирлар спорт мактабларида аёллар футболли, футзал (мини-футбол) ва соҳил футболли гуруҳларини ташкил қилиш, улар ўртасида мунтазам равишда мусобақаларни ўтказиш;

туман (шаҳар), вилоят ва республика спорт ва оммавий жисмоний тарбия тадбирларининг календарь режасига киритилган мусобақаларда қатнашувчи барча футболчиларнинг ягона маълумотлар базасини шакллантириш;

таникли футболчилар ва тренерларни жалб қилган ҳолда ёш футболчилар учун учрашув ва мастер-класслар ўтказиб бориш;

футбол тренерларининг меҳнатига ҳақ тўлаш тизимини такомиллаштириш. Бунда тренерларга кўшимча пул мукофоти (ойликдан ташқари) миқдорини тарбияланган болалар ва ўсмирларнинг миллий терма жамоаси ва профессионал футбол клубларига аъзолигидан келиб чиқиб белгилаш механизмларини жорий қилиш;

туман (шаҳар)ларни футбол спорт турига ихтисослаштириш;

Ўзбекистон миллий терма жамоаси иштирокидаги ўйинларга барча ҳудудлардан фан-клуб аъзоларини марказлашган ҳолда жалб этиш чораларини кўриш ҳамда ватанпарварлик руҳидаги тарғибот-ташвиқот тадбирларини мунтазам олиб бориш.

§2. Профессионал футбол клублари фаолиятини янада ривожлантириш

Профессионал футбол клублари фаолиятини янада ривожлантириш борасида қуйидаги чора-тадбирларни амалга ошириш зарур:

барча профессионал футбол клублари таркибларини белгиланган жисмоний тайёргарлик талабларини бажарган спортчилардан шакллантириш;

иктидорли футболчиларни тайёрлаш орқали Марказий Осиё, Россия, Хитой ва бошқа футболли ривожланаётган давлатларнинг етакчи клубларига “футболчилар экспорти”ни амалга ошириш, хорижий футбол бозорларини эгаллаш;

профессионал футбол клубларини футболли ривожланаётган давлатларнинг етакчи клубларига “футболчилар экспорти”ни амалга ошириш фаолиятини рағбатлантириш;

давлат корхоналари ва ташкилотлари томонидан профессионал футбол клублари фаолиятига ажратилаётган молиявий маблағларнинг самарали фойдаланилиши устидан мониторинг ўтказишни амалга ошириш;

профессионал футбол клубларида спортчи ва бошқа мутахассисларни рағбатлантирадиган тизимнинг шаффофлигини таъминлаш;

профессионал футбол клублари ҳузурида инновацион лабораториялар ташкил этиш, шу жумладан, футболчиларни жисмоний тайёргарлигини масофадан кузатиш қурилмалари ва замонавий имитация ускуналари билан таъминлаш;

футбол клубларининг ҳуқуқий мақомини белгилаш ва уларга қўлланадиган солиқ ва божхона имтиёзларидан самарали фойдаланиш механизмини ишлаб чиқиш.

§3. Истиқболли ва иқтидорли футболчиларни танлаш ва саралаб олиш (селекция), уларни профессионал даражада тайёрлаш тизимини йўлга қўйиш

Ўзбекистонда истиқболли ва иқтидорли футболчиларни танлаш ва саралаб олиш (селекция), уларни профессионал даражада тайёрлаш тизимини йўлга қўйиш тизими ўз ичига комплекс чора-тадбирларни қамраб олади.

Танлаш ва саралаб олиш (селекция) жараёнини шартли равишда ҳаваскор ва профессионал даражаларга ажратиш мумкин.

Ҳаваскор даражадаги танлаш ва саралаб олиш (селекция) асосан мактабдан ташқари таълим муассасалари ва умумтаълим мактаблари оммавий равишда футбол билан машғул бўлиш масалаларини ҳал қилади, холос. Мазкур даражадаги танлаш ва саралаб олиш (селекция) усули ва футбол гуруҳларини шакллантиришни ифодалайди, иштирокчилар орасидан келгусида профессионалларни тайёрлаш мақсадида қобилиятли ёшларни футболга жалб қилиш вазифасини бажаради.

Футбол бўйича профессионал даражадаги спортчиларни танлаш ва саралаб олиш (селекция) тўрт босқичда амалга оширилади:

биринчи, “Мактаблар футбол лигаси” мусобақаларини ўтказиш натижалари бўйича иқтидорли ўқувчилар туман (шаҳар) болалар-ўсмирлар спорт мактабларининг футбол бўлинмалари ҳамда хусусий футбол мактабларига саралаб олинади (селекция);

иккинчи, “Спорт мактаблари футбол лигаси” мусобақаларини ўтказиш натижалари бўйича футбол маҳорат мактаблари, хусусий профессионал футбол мактаблари ва профессионал футбол клублари ҳузуридаги футбол академияларига футболчилар саралаб олинади (селекция);

учинчи, “Профессионал футбол мактаблари лигаси” мусобақаларини ўтказиш натижалари бўйича ҳудудий профессионал футбол клубларига футболчилар саралаб олинади (селекция);

тўртинчи, Ўзбекистон футбол ассоциацияси ҳузуридаги Республика болалар ва ўсмирлар футбол академиясида футбол бўйича турли ёш тоифасидаги терма жамоалар тайёргарлик кўрадилар.

§4. Футбол инфратузилмасини моддий-техник жиҳатдан янада яхшилаш ҳамда халқаро талабларга мослаштириш

Ўзбекистонда футбол инфратузилмасини моддий-техник жиҳатдан янада яхшилаш ҳамда халқаро талабларга мослаштириш борасида қуйидаги чора-тадбирларни амалга ошириш зарур:

футбол маҳорат мактабларининг моддий-техник базасини мустаҳкамлаш, уларни спорт анжомлари ва жиҳозлари билан таъминлаш, спорт иншоотларини барпо этиш;

Халқаро Футбол Ассоциациялари Федерацияси ва Осиё Футбол Конфедерацияси талабларига жавоб берадиган замонавий футбол майдонларини барпо этиш ва мавжудларини реконструкция қилиш;

футболчиларни тайёрлаш ва ёшларни футболга жалб қилиш мақсадида республикада футбол майдонларини барпо этиш ва мавжудларини реконструкция қилиш. Бунда ушбу майдонлар қопламалари табиий чимдан бўлишини таъминлаш ва табиий чимни ишлаб чиқарадиган корхоналарни қўллаб-қувватлаш;

футбол ва мини-футбол майдонларини барпо этиш, шу жумладан давлат-хусусий шериклик асосида қурилишини назарда тутувчи “Ҳар бир маҳаллада футбол майдони” дастури ижросини таъминлаш. Футбол майдонлари ва мини-футбол майдончаларини барпо этишда халқаро молия институтлари ва хорижий банкларнинг имтиёзли кредит линияларини Ҳукумат кафолати асосида жалб қилиш;

худудларда футзал (мини-футбол) бўйича мусобақалар ўтказишга мўлжалланган замонавий спорт заллари тармоғини барпо этиш юзасидан чора-тадбирларни белгилаш;

хар бир худудда соҳил футболни билан шуғулланиш учун кумли майдончалар барпо этилишини таъминлаш;

футбол инфратузилма объектларини сифатли ва етарли даражада спорт инвентарлари билан таъминлаш;

профессионал футбол мусобақаларига замонавий ахборот-коммуникация технологиялари ва инновацион лойиҳалар, хусусан VAR (Video Assistant Referee, видео ёрдамчи ҳакам) тизимини жорий этиш.

§5. Давлат таълим муассасалари, шу жумладан туман (шаҳар) болалар-ўсмирлар спорт мактаблари футбол бўлинмаларини футбол учун зарур бўлган анжомлар ва жиҳозлар билан таъминлаш

Давлат таълим муассасалари, шу жумладан туман (шаҳар) болалар-ўсмирлар спорт мактаблари футбол бўлинмаларини футбол учун зарур бўлган анжомлар ва жиҳозлар билан таъминлаш борасида қуйидагиларни амалга ошириш зарур:

давлат таълим муассасалари, шу жумладан туман (шаҳар) болалар-ўсмирлар спорт мактаблари футбол бўлинмаларининг футбол учун зарур бўлган анжом ва жиҳозлар билан таъминланганлигини ўрганиш;

умумтаълим мактаблари ва туман (шаҳар) болалар-ўсмирлар спорт мактаблари футбол бўлинмаларини футбол бўйича спорт анжомлари ҳамда жиҳозлари билан, шу жумладан футбол тўплари билан доимий равишда белгиланган меъёрлар доирасида таъминлаш;

футбол тўпларини ишлаб чиқарувчи корхоналарни қўллаб-қувватлаш, уларнинг муаммо ва камчиликларини бартараф қилишга кўмаклашиш;

Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджети параметрларида спорт анжомлари ва жиҳозлари билан белгиланган меъёрлар доирасида мунтазам равишда таъминлаш бўйича харажатлар моддасини алоҳида кўрсатиш.

§6. Футбол соҳасида фаолият юритувчи мутахассисларни тайёрлаш, қайта тайёрлаш, малакасини ошириш, танлаб олиш ва ривожлантиришга инновацион ёндашув, илғор илмий-методик ва ахборот-коммуникация технологияларини жорий этиш

Ўзбекистонда футбол соҳасида фаолият юритувчи мутахассисларни тайёрлаш, қайта тайёрлаш, малакасини ошириш, танлаб олиш ва ривожлантиришда қуйидагиларни амалга ошириш зарур:

футбол бўйича техник директор лавозимларига мутахассисларни танлаб олиш мезонларини ишлаб чиқиш ва жорий этиш, шунингдек, хорижий мутахассисларни жалб қилиш;

Осиё Футбол Конфедерацияси дастурлари бўйича (аёллар футболи, футзал (мини футбол), соҳил футболи, дарвозабонлар ва жисмоний тайёргарлик бўйича тренерлар) халқаро инструкторларни жалб қилган ҳолда халқаро тренерлик курсларини ўтказиш;

Халқаро Футбол Ассоциациялари Федерацияси, Европа Футбол Ассоциациялари Бирлашмаси ва Осиё Футбол Конфедерацияси мутахассисларини жалб қилган ҳолда тренерлик таълими бўйича инструкторларни тайёрлаш юзасидан ихтисослаштирилган курсларни ташкил этиш;

футболнинг турли йўналишлари – аёллар футболи, футзал (мини футбол), соҳил футболи бўйича тренерлар, ҳакамлар ва бошқа мутахассислар учун Халқаро Футбол Ассоциациялари Федерациясининг ихтисослаштирилган семинарларини ташкил этиш ва ўтказиш;

футбол бўйича тренерларнинг хорижий мамлакатларда малака оширишини (стажировкасини) ташкил этиш;

юқори малакали тренер ва ҳакамларни тайёрлаш, қайта тайёрлаш, малакасини ошириш мақсадида Ўзбекистон футбол ассоциацияси ҳузурида Футбол мутахассисларини тайёрлаш марказини ташкил этиш ва унинг фаолиятини йўлга қўйиш;

футболчилар ва бошқа мутахассисларни тайёрлашнинг долзарб масалалари юзасидан етакчи маҳаллий ва хорижий мутахассисларни жалб этган ҳолда футбол бўйича илмий-услубий ва илмий-амалий конференциялар ўтказиб бориш;

Халқаро Футбол Ассоциациялари Федерацияси, Европа Футбол Ассоциациялари Бирлашмаси ва Осиё Футбол Конфедерациясининг тренерлар тайёрлаш бўйича етакчи хорижий марказларида Ўзбекистон футбол ассоциацияси вакилларининг стажировкасини ташкил этиш;

футбол ўйинлари давомида мухлислар билан ишлаш ва локал хавфсизликни таъминлаш бўйича “стюард мухлис” тизимини ташкил этиш, кўнгилли ёшлар ва фан-клублар аъзолари учун ихтисослаштирилган семинарларни ташкил этиш;

Ўзбекистон футбол мутахассисларини халқаро футбол тузилмаларининг бошқарув бўғинларида фаолият юритишларини таъминлаш бўйича зарур чоралар кўриш.

§7. Футбол мусобақалари телевизион трансляцияси тизимини тубдан такомиллаштириш

Футбол мусобақалари телевизион трансляцияси тизимини тубдан такомиллаштиришда қуйидагиларни амалга ошириш зарур:

хар бир ҳудуддаги халқаро мусобақалар ўтказишга мўлжалланган стадионларни HD телевизион студиялар ҳамда зарур мультимедиа жиҳозлари билан таъминлаш;

футбол мусобақалари телевизион трансляцияси медиа ҳуқуқларини ўрта ва узоқ муддатли шартларда хусусий секторга ўтказиш;

футбол соҳасини босқичма-босқич тижоратлаштириш орқали “спонсоршип” (титул ҳомийлик, реклама дистрибуцияси, ахборот ҳамкорлик ва бошқалар) тизимини ривожлантириш ҳамда учрашувларнинг телевизион трансляциясини телеканалларга сотиш механизминини йўлга қўйиш;

стадионлардан футбол мусобақаларининг тўғридан-тўғри трансляциясини ташкил этиш учун оптик толали алоқа линияларини ўтказиш;

футбол стадионларидан репортажларни онлайн тарзда тайёрлаш мақсадида юқори тезликдаги Интернет тизимини ташкил этиш.

§8. Футбол соҳасидаги меъёрий-ҳуқуқий базани янада такомиллаштириш

Меъёрий-ҳуқуқий базани такомиллаштиришда қуйидагиларни амалга ошириш зарур:

профессионал футбол мусобақалари ўтказилишини тартибга солувчи меъёрий ҳужжатлар базасини халқаро тажрибанинг илғор жиҳатларини ўрганиб чиққан ҳолда янги таҳрирда ишлаб чиқиш;

футбол соҳасида илғор хорижий давлатлар тажрибасини ўрганган ҳолда самарали бошқарув тизими (спорт менежмент)ини жорий қилишга қаратилган норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни ишлаб чиқиш ва тасдиқлаш;

ёш футболчиларни саралаб олиш, танлаш (селекция) ва уларни профессионал даражада тайёрлаш тизимини йўлга қўйиш ҳамда профессионал футбол клубларида иқтидорли ёшларнинг фаолият юритишини тизимли равишда қўллаб-қувватлашга доир норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни ишлаб чиқиш ва тасдиқлаш;

спорт таълими ҳамда футболга ихтисослаштирилган таълим муассасаларига қабул қилиш мезонларини такомиллаштиришга доир норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни ишлаб чиқиш ва тасдиқлаш;

футболга ихтисослаштирилган таълим муассасаларининг ҳуқуқий мақомини аниқ белгилаш ва уларнинг фаолиятини ривожлантириш бўйича норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни ишлаб чиқиш ва тасдиқлаш;

Ўзбекистон Республикасида футбол бўйича тренерлик таълими ва тренерлик фаолияти билан шуғулланиш учун аттестациядан ўтиш тартиби тўғрисида норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни ишлаб чиқиш ва тасдиқлаш;

Ўзбекистон Республикасида футбол бўйича (шу жумладан терма жамоалар учун) тренерларни танлаб олиш мезонларини ишлаб чиқиш ва амалиётга жорий этиш;

ҳакамларни тайёрлаш тизимини такомиллаштириш мақсадида танлаб олиш мезонларини ишлаб чиқиш ва жорий қилиш;

ҳалқаро стандартлар асосида футбол спорт тури бўйича агентлар (воситачилар)нинг фаолиятини тартибга солиш ва уларни аккредитациядан ўтказиш тартиби тўғрисидаги низомни ишлаб чиқиш ва тасдиқлаш;

ҳалқаро тажрибадан келиб чиқиб, футболни янада ривожлантириш, инвестициявий жозибадорликни ошириш, қўшимча пул маблағларини жалб қилиш мақсадида Ўзбекистонда букмекерлик фаолиятини легаллаштириш билан боғлиқ норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни қабул қилиш;

“спорт шифокори”, “спорт психологи”, “спорт фармакологи”, “спорт диетологи”, “спорт селекционери”, “футбол таҳлилчиси”, “спорт ҳуқуқшуноси”, “техник директор” ва “футбол ҳаками” каби замонавий касбларни қонунчилик доирасида белгиловчи ва фаолиятини тартибга солувчи норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни ишлаб чиқиш ва тасдиқлаш;

футбол фаолияти билан шуғулланувчи мутахассислар томонидан букмекерлик фаолияти билан шуғулланиш, тотализатор ўйнаш, ўйинга ёки унинг натижасига таъсир ўтказиш мақсадида келишилган ўйинлар ўтказиш, уларда иштирок этиш юзасидан жавобгарликни белгилаш бўйича норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни қабул қилиш.

§9. Футболни молиялаштириш тизимини ривожлантириш ва тижоратлашув механизмларини жорий этиш

Футболни молиялаштириш тизимини ривожлантириш ва тижоратлашув механизмларини жорий этишда қуйидагиларни амалга ошириш зарур:

профессионал футбол клублари бошқарув тизимини тижоратлаштириш, жумладан 2020 йилдан бошлаб ҳар бир клубнинг аниқ бизнес стратегияси ишлаб чиқилишини таъминлаш;

давлат улуши мавжуд бўлган йирик корхона ва ташкилотлар томонидан молиялаштириладиган футбол клубларини босқичма-босқич хусусий секторга ўтказиб бориш;

стадионларга футбол мухлисларини кенг жалб қилиш мақсадида замонавий чипта тизими (шу жумладан абонемент сотуви)ни жорий қилиш, қолаверса, стадионлар инфратузилмасидан самарали фойдаланиш мақсадида “хоспиталити хизматлари” (хостел, овқатланиш, фитнес, спорт мактаблари ва бошқалар)ни ташкил этиш, клублар ва стадион музейлари фаолиятини йўлга қўйиш;

футбол соҳаси субъектлари фаолиятини тижоратлаштириш мақсадида “футбол мерчандайзинги” (клублар атрибутикаси, сувенир ва экипировкалар мажмуини яратиш, туристик саёҳат маршрутлари ва бошқалар)ни жорий қилиш;

таниқли хориж клублари ва футболчилари иштирокида спорт фестиваллари ҳамда спорт лотереялари ташкил этиш орқали стадионларга мухлисларни жалб қилиш механизмларини йўлга қўйиш;

букмекерлик фаолиятидан келиб тушадиган пул маблағларини шу жумладан футболни ривожлантириш учун йўналтириш, футболга ихтисослаштирилган спорт таълим муассасалари фаолиятини қўллаб-қувватлаш.

§10. Футбол бўйича терма жамоалар ва уларнинг захирасини шакллантиришда мутлақо янги ёндашувларни жорий этиш

Футбол бўйича терма жамоалар ва уларнинг захирасини шакллантиришда қуйидагиларни амалга ошириш зарур:

футбол бўйича миллий терма жамоалар учун ўқув-машғулот марказини ташкил этиш;

футбол бўйича терма жамоаларга иқтидорли футболчиларни танлаш ва саралаб олиш (селекция) мезонларини ишлаб чиқиш ва жорий этиш;

барча турдаги миллий ва олимпиа терма жамоалари таркибларини белгиланган жисмоний тайёргарлик талабларини бажарган спортчиларидан шакллантириш;

терма жамоа футболчиларини тикланиш воситалари билан таъминлаш, уларнинг овқатланиш ва витаминизация тизимини халқаро талаблар асосида такомиллаштириш;

профессионал футбол клубларининг расмий мухлислар фан-клублари аъзолари учун миллий қадрият ва анъаналар асосида “Мухлислик кодекси” қоидалар мажмуини ишлаб чиқиш ва амалиётга жорий этиш;

футбол бўйича Ўзбекистоннинг ягона мадҳиясини яратиш.

4-боб. Концепцияни амалга оширишдан кутилаётган натижалар

Мазкур Концепцияда белгилаб берилган устувор вазифаларни изчил амалга ошириш орқали қуйидаги натижаларга эришиш назарда тутилмоқда:

профессионал футболчиларнинг жисмоний тайёргарлиги кучаяди ва натижада ўйинлар сифати ошади;

хар бир профессионал футбол клуби “футбол таҳлилчиси”, “спорт шифокори”, “спорт психологи”, “спорт фармакологи”, “спорт селекционери”, “спорт ҳуқуқшуноси”, “техник директор” каби касблар бўйича малакали кадрлар билан тўлиқ таъминланишига эришилади;

республика бўйича футбол билан мунтазам шуғулланаётган барча спортчиларнинг фаолияти ва функционал диагностика натижаларининг ягона базаси яратилади;

2030 йилга келиб республикада футболнинг оммавийлигини ошириш ҳисобига футбол билан мунтазам шуғулланувчилар сони умумий аҳоли сонига нисбатан 5%га етказилади;

футбол соҳасига коррупцион схемаларнинг салбий таъсири ҳамда фаолият устидан шаффоф назорат тизими йўлга қўйилади ҳамда футбол мусобақаларининг адолат тамойиллари асосида ўтказилишига эришилади;

терма жамоаларни нуфузли халқаро мусобақаларда иштироки этиш имкониятлари яратилади, Ўзбекистон футбол ассоциациясининг футбол оммавийлигини ошириш ва профессионал ривожлантириш борасидаги фаолияти самарадорлиги таъминланади;

профессионал футбол клубларини хусусий секторга ўтказиш ҳисобига ўзаро рақобатбардошлиги ортади, футбол ўйинлари томошабоплиги таъминланади;

худудларда футбол инфратузилмасининг такомиллаштирилиши натижасида халқаро ва маҳаллий футбол тадбирларини юқори даражада ўтказиш имконияти яратилади;

футбол клубларининг молиявий барқарорлиги ортишини инобатга олиб, ижтимоий юкламалар воситасида жойларда болалар футболни ривожлантириш, зарур инфратузилма (спорт майдонлари, инвентарлари ва бошқа зарур жиҳозлар) билан таъминлаш имконияти яратилади;

иктидорли футболчиларни профессионал тайёрлаб бориш ҳамда хорижий мамлакатларнинг етакчи клубларига трансфер қилиб боришнинг замонавий тизими яратилади;

спорт соҳасида букмекерлик фаолияти легаллаштирилиши натижасида қўшимча даромад маблағлари йўналтирилиши таъминланади;

замонавий маркетинг услублари воситасида футбол мухлислари аудиториясини кенгайтириш орқали ёшларнинг бўш вақтларини мазмунли ўтказиш ҳамда уларда ватанпарварлик туйғуларини қарор топтириш имконияти пайдо бўлади.

5-боб. Яқунловчи қоидалар

Ўзбекистонда футболни ривожлантиришни янги босқичга олиб чиқиш, ўз навбатида илгари сурилган вазифаларнинг тўлиқ бажарилишига ҳамда ҳар бир мутасаддининг ўз масъулиятини англаш даражасига боғлиқ.

Ватанимиз футболининг замонавий қиёфаси жаҳон футоболида ўзининг муносиб ўрнини эгаллаш учун яратиб бериладиган шароитларга, ислохотларга ва албатта қандай натижаларга эришишимизга боғлиқ бўлади.

Бинобарин, устувор вазифаларнинг натижадорлигини халқ, биринчи навбатда ҳақиқий футбол ишқибозлари улкан тажрибаси билан адолатли баҳолаб беради.

**Ўзбекистонда футболни 2030 йилгача ривожлантиришнинг янги босқичга олиб чиқиш концепциясини
2019–2020 йилларда амалга ошириш бўйича
“Йўл харита”**

№	Тадбирлар номи	Амалга ошириш шакли	Амалга ошириш муддати	Масъул ижрочилар
I. Оммавий ва профессионал футболни ҳар томонлама ривожлантириш учун шароитлар яратиш				
1.	Маҳалла ёшлари ўртасида “Маҳаллада футбол”, “Футболимиз келажаги”, “Чарм тўп” футбол мусобақаларини мунтазам ва юқори савияда ўтказиш тизимини йўлга қўйиш.	Вазирлар Маҳкамаси қарори	2020 йил 1 май	Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги (<i>Д.Набиев</i>), Молия вазирлиги (<i>Т.Ишметов</i>), Ўзбекистон футбол ассоциацияси (<i>А.Азизов</i>), Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари фаолиятини мувофиқлаштириш бўйича республика кенгаши (<i>Ш.Жавлонов</i>), Ўзбекистон Ёшлар иттифоқи (<i>А.Саъдуллаев</i>)
2.	Худудлар кесимида барча корхона ва ташкилотлар, давлат муассасалари ходимлари ўртасида футбол бўйича “Бош вазир кубоги”, “Ҳоким кубоги”, “Раҳбар кубоги” каби тизим мусобақаларини кенг қамровда ва мунтазам ташкил этиш.	Вазирлар Маҳкамаси қарори	2020 йил 1 май	Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги (<i>Д.Набиев</i>), Молия вазирлиги (<i>Т.Ишметов</i>), Ўзбекистон футбол ассоциацияси (<i>А.Азизов</i>)
3.	Мактабгача таълим муассасаларининг тарбияланувчиларини футболга қизиқтириш учун футбол бўйича ўйин шаклида кўргазмали дарсларни ташкил этиш. Мактабгача таълим муассасаларининг тарбияланувчилари ўртасида доимий тарзда футбол бўйича фестиваллар ва кизикарли кўнгилочар тадбирлар ўтказиш.	Ташкилий тадбирлар	2020 йил 1 апрелдан бошлаб	Мактабгача таълим вазирлиги (<i>А.Шин</i>), Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги (<i>Д.Набиев</i>), Ўзбекистон футбол ассоциацияси (<i>А.Азизов</i>)
4.	Умумтаълим мактаблари ўртасида ҳар бир туман (шаҳар)да доимий равишда йилига камида икки маротаба “Мактаблар футбол лигаси” мусобақаларини ўтказиб бориш.	Вазирлар Маҳкамаси қарори	2020 йил 1 май	Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги (<i>Д.Набиев</i>), Молия вазирлиги (<i>Т.Ишметов</i>),

	<p>“Мақтаблар футбол лигаси” мусобақаларини ўтказиш натижалари бўйича иқтидорли ўқувчиларни туман (шаҳар) болалар-ўсмирлар спорт мактабларининг футбол бўлинмалари ҳамда хусусий футбол мактабларига саралаб олиш (селекция) тизимини йўлга қўйиш.</p>			<p>Халқ таълими вазирлиги (Ш.Шерматов), Ўзбекистон футбол ассоциацияси (А.Азизов), Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари</p>
5.	<p>Туман (шаҳар) болалар-ўсмирлар спорт мактаблари футбол бўлинмалари ва хусусий футбол мактаблари ўртасида ёш тоифасидан келиб чиқиб белгиланган меъёрлар асосида “Спорт мактаблари футбол лигаси” мусобақаларини ўтказиб бориш.</p> <p>“Спорт мактаблари футбол лигаси” мусобақаларини ўтказиш натижалари бўйича Ўзбекистон Республикаси Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги ҳузуридаги футбол маҳорат мактаблари (кейинги ўринларда – футбол маҳорат мактаблари), хусусий профессионал футбол мактаблари ва профессионал футбол клублари ҳузуридаги футбол академияларига футболчиларни саралаб олиш (селекция) тизимини йўлга қўйиш.</p>	<p>Вазирлар Маҳкамаси қарори</p>	<p>2020 йил 1 май</p>	<p>Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги (Д.Набиев), Молия вазирлиги (Т.Ишметов), Ўзбекистон футбол ассоциацияси (А.Азизов)</p>
6.	<p>Футбол маҳорат мактаблари, хусусий профессионал футбол мактаблари ва профессионал футбол клублари ҳузуридаги футбол академиялари ўртасида ёш тоифасидан келиб чиқиб белгиланган меъёрлар асосида “Профессионал футбол мактаблари лигаси” мусобақаларини ўтказиб бориш.</p> <p>“Профессионал футбол мактаблари лигаси” мусобақаларини ўтказиш натижалари бўйича ҳудудий профессионал футбол клубларига футболчиларни саралаб олиш (селекция) тизимини йўлга қўйиш.</p>	<p>Вазирлар Маҳкамаси қарори</p>	<p>2020 йил 1 май</p>	<p>Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги (Д.Набиев), Молия вазирлиги (Т.Ишметов), Ўзбекистон футбол ассоциацияси (А.Азизов)</p>
7.	<p>Хусусий футбол мактаблари ва хусусий профессионал футбол мактаблари фаолиятини тартибга солиш ва янада ривожлантириш, шу жумладан улар тўғрисида намунавий низомни тасдиқлаш.</p>	<p>Вазирлар Маҳкамаси қарори</p>	<p>2020 йил 1 октябрь</p>	<p>Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги (Д.Набиев), Ўзбекистон футбол ассоциацияси (А.Азизов), Молия вазирлиги (Т.Ишметов)</p>
8.	<p>Футболни оммалаштиришга оид қисқа метражли видеороликлар яратиш, ҳужжатли ва бадий фильмларни суратга олиш ҳамда уларни оммавий ахборот воситаларида кенг ёритиш.</p>	<p>Ташкилий тадбирлар</p>	<p>2020 йилдан бошлаб</p>	<p>Миллий телерадиокомпания (А.Хаджаев), “Ўзбеккино” МА (Ф.Абдухаликов), Ўзбекистон футбол ассоциацияси (А.Азизов)</p>

9.	Футболни оммавийлаштириш ва ҳар томонлама ривожлантириш мақсадида туман (шаҳар) болалар-ўсмирлар спорт мактабларида аёллар футбол, фўтзал (мини-фўтбол) ва соҳил футбол гуруҳларини ташкил қилиш, улар ўртасида мунтазам равишда мусобақаларни ўтказиш.	Ташкилий тадбирлар	2020 йил 1 май	Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги (<i>Д.Набиев</i>), Молия вазирлиги (<i>Т.Ишметов</i>), Ўзбекистон футбол ассоциацияси (<i>А.Азизов</i>)
10.	Таниқли футболчилар ва тренерларни жалб қилган ҳолда ёш футболчилар учун учрашув ва мастер-класслар ўтказиб бориш.	Режага асосан	2019–2020 йиллар давомида	Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги (<i>Д.Набиев</i>), Ўзбекистон футбол ассоциацияси (<i>А.Азизов</i>)
11.	Футбол тренерларнинг меҳнатига ҳақ тўлаш тизимини такомиллаштириш. Бунда тренерларга қўшимча пул мукофоти (ойликдан ташқари) миқдорини тарбияланган болалар ва ўсмирларнинг миллий терма жамоаси ва профессионал футбол клубларига аъзолигидан келиб чиқиб белгилаш механизмларини жорий қилиш.	Вазирлар Маҳкамаси қарори	2020 йил 1 сентябрь	Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги (<i>Д.Набиев</i>), Молия вазирлиги (<i>Т.Ишметов</i>), Ўзбекистон футбол ассоциацияси (<i>А.Азизов</i>)
12.	Ўзбекистон миллий терма жамоаси иштирокидаги ўйинларга барча ҳудудлардан фан-клублари аъзоларини марказлашган ҳолда жалб этиш чораларини кўриш ҳамда ватанпарварлик руҳидаги тарғибот-ташвиқот тадбирларини мунтазам олиб бориш.	Режага асосан	2019–2020 йиллар давомида	Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги (<i>Д.Набиев</i>), Ўзбекистон футбол ассоциацияси (<i>А.Азизов</i>)
II. Профессионал футбол клублари фаолиятини янада ривожлантириш				
13.	Профессионал футбол клублари ҳамда терма жамоалар таркибларини жисмоний тайёргарлиги яхши футболчилар орасидан шакллантириш мақсадида жисмоний тайёргарлик талабларини қайта кўриб чиқиш. Бунда профессионал футболчиларнинг жисмоний тайёргарлик талабларини мазкур Фармон билан тасдиқланаётган жисмоний тайёргарлиги бўйича моделлаштирилган меъёрлари доирасида амалга ошириш.	Ўзбекистон футбол ассоциацияси қарори	2020 йил 1 март	Ўзбекистон футбол ассоциацияси (<i>А.Азизов</i>)
14.	Иқтидорли футболчиларни тайёрлаш орқали Марказий Осиё, Россия, Хитой ва бошқа футбол ривожланаётган давлатларнинг етакчи клубларига “футболчилар экспорти”ни амалга ошириш, хорижий футбол бозорларини эгаллаш.	Ташкилий тадбирлар	2020 йилдан бошлаб	Ўзбекистон футбол ассоциацияси (<i>А.Азизов</i>)
15.	Профессионал футбол клубларини футбол ривожланаётган давлатларнинг етакчи клубларига “футболчилар экспорти”ни амалга ошириш фаолиятини рағбатлантириш.	Қонун ҳужжатларига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш	2020 йил 1 декабрь	Ўзбекистон футбол ассоциацияси (<i>А.Азизов</i>), Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги (<i>Д.Набиев</i>), Молия вазирлиги (<i>Т.Ишметов</i>)

16.	Профессионал футбол клублари ҳузурида инновацион лабораториялар ташкил этиш, шу жумладан, футболчиларни жисмоний тайёргарлигини масофадан кузатиш қурилмалари ва замонавий имитация ускуналари билан таъминлаш.	Режага асосан	2019–2020 йиллар давомида	Ўзбекистон футбол ассоциацияси (А.Азизов), Инновацион ривожланиш вазирлиги (И.Абдурахмонов)
17.	Футбол клубларининг ҳуқуқий мақомини белгилаш ва уларга қўлланадиган солиқ ва божхона имтиёзларидан самарали фойдаланиш механизмини ишлаб чиқиш.	Вазирлар Маҳкамаси қарори	2020 йил 1 февраль	Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги (Д.Набиев), Ўзбекистон футбол ассоциацияси (А.Азизов)
III. Истиқболли ва иқтидорли футболчиларни танлаш ва саралаб олиш (селекция), уларни профессионал даражада тайёрлаш тизимини йўлга қўйиш				
18.	Туман (шаҳар), вилоят ва республика спорт ҳамда оммавий жисмоний тарбия тадбирларининг календарь режасига киритилган мусобақаларда қатнашувчи барча футболчиларнинг ягона маълумотлар базасини шакллантириш. Республика бўйича футбол билан мунтазам шугулланаётган барча спортчиларнинг функционал диагностика натижаларининг ягона базасини яратиш.	Ташкилий тадбирлар	2020 йил 1 январь	Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги (Д.Набиев), Ўзбекистон футбол ассоциацияси (А.Азизов)
19.	Ўзбекистон футбол ассоциацияси ҳузуридаги Республика болалар ва ўсмирлар футбол академияси фаолиятини ташкил этиш.	Вазирлар Маҳкамаси қарори	2019–2020 йиллар давомида	Ўзбекистон футбол ассоциацияси (А.Азизов), Молия вазирлиги (Т.Ишметов)
IV. Футбол инфратузилмасини моддий-техник жиҳатдан янада яхшилаш ҳамда халқаро талабларга мослаштириш				
20.	Халқаро Футбол Ассоциациялари Федерацияси ва Осиё Футбол Конфедерацияси талабларига жавоб берадиган замонавий футбол майдонларини барпо этиш ва мавжудларини реконструкция қилиш.	Вазирлар Маҳкамаси фармойиши	2020 йил 15 февраль	Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги (Д.Набиев), Ўзбекистон футбол ассоциацияси (А.Азизов), Қурилиш вазирлиги (Б.Зокиров), манфаатдор вазирликлар ва идоралар
21.	Футболчиларни тайёрлаш ва ёшларни футболга жалб қилиш мақсадида республикада футбол майдонларини барпо этиш ва мавжудларини реконструкция қилиш.	Вазирлар Маҳкамаси фармойиши	2020 йил 15 февраль	Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги (Д.Набиев), Инвестициялар ва ташқи савдо вазирлиги (С.Умурзаков), Қурилиш вазирлиги (Б.Зокиров), Ўзбекистон футбол ассоциацияси (А.Азизов), манфаатдор вазирликлар ва идоралар

22.	<p>Худудларда футзал (мини-футбол) бўйича мусобакалар ўтказишга мўлжалланган замонавий спорт заллари тармогини барпо этиш юзасидан чора-тадбирларни белгилаш.</p> <p>Ҳар бир худудда соҳил футбол билан шугулланиш учун кумли майдончалар барпо этилишини таъминлаш.</p>	Вазирлар Маҳкамаси фармойиши	2020 йил 1 август	Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги (<i>Д.Набиев</i>), Инвестициялар ва ташқи савдо вазирлиги (<i>С.Умурзаков</i>), Қурилиш вазирлиги (<i>Б.Зокиров</i>), Ўзбекистон футбол ассоциацияси (<i>А.Азизов</i>), манфаатдор вазирликлар ва идоралар
23.	<p>Футбол майдонлари ва мини-футбол майдончаларини барпо этиш, шу жумладан давлат-хусусий шериклик асосида қурилишини назарда тутувчи “Ҳар бир маҳаллада футбол майдони” дастурини ишлаб чиқиш ва ижросини таъминлаш.</p> <p>Футбол майдонлари ва мини-футбол майдончаларини барпо этишда халқаро молия институтлари ва хорижий банкларнинг имтиёзли кредит линияларини Ҳукумат кафолати асосида жалб қилиш.</p>	Ташкилий тадбирлар	2020 йилдан бошлаб	Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари фаолиятини мувофиқлаштириш бўйича республика кенгаши (<i>Ш.Жавлонов</i>), Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари, Қурилиш вазирлиги (<i>Б.Зокиров</i>), Инвестициялар ва ташқи савдо вазирлиги (<i>С.Умурзаков</i>), Молия вазирлиги (<i>Т.Ишметов</i>), Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги (<i>Д.Набиев</i>), Ўзбекистон футбол ассоциацияси (<i>А.Азизов</i>)
24.	<p>Халқаро тажрибадан келиб чиқиб, Халқаро Футбол Ассоциациялари Федерацияси, Осиё Футбол Конфедерацияси талабларига мувофиқ 2021 йилги футбол мавсумидан бошлаб Суперлига жамоалари ўртасидаги учрашувларда адолат ва шаффофликни таъминлаш мақсадида VAR (Video Assistant Referee, видео ёрдамчи ҳакам) тизимини жорий этиш.</p>	Ташкилий тадбирлар	2020 йил 1 декабрь	Ўзбекистон футбол ассоциацияси (<i>А.Азизов</i>), Миллий телерадиокомпания (<i>А.Хаджаев</i>)
25.	<p>VAR (Video Assistant Referee, видео ёрдамчи ҳакам) тизимини 2020 йил август ойидан бошлаб Суперлига учрашувларида тажрибада қўлланиши (оффлайн режими) амалга оширилиши учун ҳар бир стадионда камида 6 та HD камера ўрнатилишини таъминлаш.</p>	Ташкилий тадбирлар	2020 йил 1 март	Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари, Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги (<i>Д.Набиев</i>), Ўзбекистон футбол ассоциацияси (<i>А.Азизов</i>), манфаатдор вазирликлар ва идоралар

26.	Ўзбекистон футбол ассоциацияси ҳузуридаги Республика болалар ва ўсмирлар футбол академиясини жойлаштириш.	Ташкилий тадбирлар	2019–2020 йиллар давомида	Ўзбекистон футбол ассоциацияси (<i>А.Азизов</i>), Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги (<i>Д.Набиев</i>)
27.	Тошкент вилояти, Ангрен шаҳри, Красногорск кўрғонида жойлашган Ўзбекистон футбол ассоциацияси ҳузуридаги Ўқув-соғломлаштириш базасини Футбол бўйича ўсмирлар ва ёшлар терма жамоаларнинг қисқа муддатли ўқув йигини машғулотларини ўтказиш учун реконструкция қилиш.	Вазирлар Маҳкамаси фармойиши	2020 йил 1 май	Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги (<i>Д.Набиев</i>), Молия вазирлиги (<i>Т.Ииметов</i>), Инвестициялар ва ташқи савдо вазирлиги (<i>С.Умурзаков</i>), Ўзбекистон футбол ассоциацияси (<i>А.Азизов</i>)
28.	Ўзбекистон футбол ассоциацияси ҳузуридаги Футбол бўйича республика спорт маҳоратини ошириш олий мактаби бино ва иншоотларини 2020 йилда замонавий талаблар асосида реконструкция қилиш.	Вазирлар Маҳкамаси фармойиши	2020 йил 15 февраль	Ўзбекистон футбол ассоциацияси (<i>А.Азизов</i>), Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги (<i>Д.Набиев</i>), Молия вазирлиги (<i>Т.Ииметов</i>)
V. Давлат таълим муассасалари, шу жумладан спорт мактабларини футбол учун зарур бўлган анжомлар ва жиҳозлар билан таъминлаш				
29.	Давлат таълим муассасалари, шу жумладан туман (шаҳар) болалар-ўсмирлар спорт мактаблари футбол бўлинмаларини футбол учун зарур бўлган анжом ва жиҳозлар билан таъминланганлигини ўрганиш.	Ташкилий тадбирлар	2020 йил 1 январь	Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги (<i>Д.Набиев</i>), Халқ таълими вазирлиги (<i>Ш.Шерматов</i>), Молия вазирлиги (<i>Т.Ииметов</i>), Ўзбекистон футбол ассоциацияси (<i>А.Азизов</i>)
30.	Умумтаълим мактаблари ва туман (шаҳар) болалар-ўсмирлар спорт мактаблари футбол бўлинмаларини футбол бўйича спорт анжомлар ҳамда жиҳозлар билан, шу жумладан футбол тўплари доимий равишда белгиланган меъёрлар доирасида таъминлаш.	Ташкилий тадбирлар	2020 йилдан бошлаб	Халқ таълими вазирлиги (<i>Ш.Шерматов</i>), Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги (<i>Д.Набиев</i>), Молия вазирлиги (<i>Т.Ииметов</i>), Ўзбекистон футбол ассоциацияси (<i>А.Азизов</i>)
VI. Футбол соҳасида фаол янги юритувчи мутахассисларни тайёрлаш, қайта тайёрлаш, малакасини ошириш, танлаб олиш ва ривожлантиришга инновацион ёндашув, илғор илмий-методик ва ахборот-коммуникация технологияларини жорий этиш				
31.	Футбол бўйича техник директор лавозимларига мутахассисларни танлаб олиш мезонларини ишлаб чиқиш ва жорий этиш.	Ўзбекистон футбол ассоциацияси қарори	2019–2020 йиллар давомида	Ўзбекистон футбол ассоциацияси (<i>А.Азизов</i>)
32.	Халқаро Футбол Ассоциациялари Федерацияси ва Осиё Футбол Конфедерацияси инструкторлари раҳбарлигида ҳакамлар учун назарий ва амалий ўқув семинарларини ташкил этиш.	Ташкилий тадбирлар	2019–2020 йиллар давомида	Ўзбекистон футбол ассоциацияси (<i>А.Азизов</i>)

33.	<p>Қуйидаги чора-тадбирларни амалга ошириш: футбол маҳорат мактаблари тренерлари ва мутахассисларининг профессионал даражасини оширишга қаратилган ўқув курсларини ташкил этиш; Осиё Футбол Конфедерацияси дастурлари бўйича (аёллар футбол, футзал (мини футбол), соҳил футбол, дарвозабонлар ва жисмоний тайёргарлик бўйича тренерлар) халқаро инструкторларни жалб қилган ҳолда халқаро тренерлик курсларини ўтказиш; Халқаро Футбол Ассоциациялари Федерацияси, Европа Футбол Ассоциациялари Бирлашмаси ва Осиё Футбол Конфедерацияси мутахассисларини жалб қилган ҳолда тренерлик таълими бўйича инструкторларни тайёрлаш юзасидан ихтисослаштирилган курсларни ташкил этиш; футболнинг турли йўналишлари – аёллар футбол, футзал (мини футбол), соҳил футбол бўйича тренерлар, ҳакамлар ва бошқа мутахассислар учун Халқаро Футбол Ассоциациялари Федерациясининг ихтисослаштирилган семинарларини ташкил этиш ва ўтказиш; футбол бўйича тренерларнинг хорижий мамлакатларда малака оширишини (стажировкасини) ташкил этиш; футбол селекционерлари ва таҳлилчилари учун ўқув курсларини жорий этиш ва мунтазам равишда ўтказиш.</p>	Режага асосан	2019–2020 йиллар давомида	Ўзбекистон футбол ассоциацияси (А.Азизов), Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги (Д.Набиев)
34.	<p>Замонавий илмий ютуқлар ва инновацион технологияларидан фойдаланилган ҳолда тренер, селекционер (скаут), таҳлилчи, ҳакам, маркетинг ва футбол менежери йўналишлари бўйича юқори малакали футбол мутахассисларини тайёрлаш, қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш мақсадида маҳаллий ҳамда хорижий мутахассисларни кенг жалб қилиш орқали Ўзбекистон футбол ассоциацияси ҳузурида Футбол мутахассисларини тайёрлаш марказини ташкил этиш. Ўзбекистон Республикасида футбол бўйича ҳакамларни тайёрлаш тизимини такомиллаштириш мақсадида танлаб олиш мезонларини қайта кўриб чиқиш.</p>	Ташкилий тадбирлар	2020 йил 1 февраль	Ўзбекистон футбол ассоциацияси (А.Азизов), Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги (Д.Набиев), манфаатдор вазирликлар ва идоралар

35.	Футбол ўйинлари давомида мухлислар билан ишлаш ва локал хавфсизликни таъминлаш бўйича “стюард мухлис” тизимини ташкил этиш.	Ташкилий тадбирлар	2020 йил 1 май	Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги (<i>Д.Набиев</i>), Ички ишлар вазирлиги (<i>П.Бобожонов</i>), Ўзбекистон футбол ассоциацияси (<i>А.Азизов</i>)
36.	Ўзбекистон футбол мутахассисларини халқаро футбол тузилмаларининг бошқарув бўғинларида фаолият юритишларини таъминлаш бўйича зарур чоралар кўриш.	Ташкилий тадбирлар	2020 йилдан бошлаб	Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги (<i>Д.Набиев</i>), Ташки ишлар вазирлиги (<i>А.Камилов</i>), Ўзбекистон футбол ассоциацияси (<i>А.Азизов</i>)
37.	Худудларда клублар, болалар ва ўсмирлар, оммавий футболни ривожлантириш мақсадида чет эллик мутахассисларини жалб этган ҳолда уларнинг иш тажрибаларидан амалий фойдаланиш.	Лойиҳалар доирасида	2019–2020 йиллар давомида	Ўзбекистон футбол ассоциацияси (<i>А.Азизов</i>)
38.	Футболда шархловчилик соҳасини кучайтириш, ушбу йўналишда истеъдодли кадрларни тайёрлаш, малака ошириш тизимини йўлга қўйиш.	Ташкилий тадбирлар	2020 йилдан бошлаб	Миллий телерадиокомпания (<i>А.Хаджаев</i>), Ўзбекистон футбол ассоциацияси (<i>А.Азизов</i>)
39.	Футболни ёритувчи журналистлар, шархловчилар, техник гуруҳ, кўчма телевизион станциялари ходимларининг малака ошириб боришлари учун футбол мутахассислари билан семинар тренинглар ташкил этиш.	Ташкилий тадбирлар	2020 йилдан бошлаб	Ахборот ва оммавий коммуникациялар агентлиги (<i>К.Алламжонов</i>), Миллий телерадиокомпания (<i>А.Хаджаев</i>), Ўзбекистон футбол ассоциацияси (<i>А.Азизов</i>)
40.	Футболи ривожланган Европа мамлакатларининг (Англия, Хорватия, Сербия, Россия ва бошқ.) болалар футбол тизими билан танишиш мақсадида Ўзбекистон футбол ассоциацияси ҳамда Ўзбекистон Республикаси Жисмоний тарбия ва спорт вазирлигининг мутахассис ходимларига хориж сафарларини ташкил қилиш.	Ташкилий тадбирлар	2019–2020 йиллар давомида	Ўзбекистон футбол ассоциацияси (<i>А.Азизов</i>), Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги (<i>Д.Набиев</i>)
VII. Футбол мусобақалари телевизион трансляцияси тизимини тубдан такомиллаштириш				
41.	Халқаро Футбол Ассоциациялари Федерацияси ва Осиё Футбол Конфедерацияси талабларига мувофиқ ўтказиладиган ҳамда Ўзбекистон ички мусобақаларини ёритиш учун 2та кўчма телевизион станцияларни харид қилиш.	Вазирлар Маҳкамаси фармойиши	2020 йил 1 июль	Молия вазирлиги (<i>Т.Ишметов</i>), Миллий телерадиокомпания (<i>А.Хаджаев</i>), Ўзбекистон футбол ассоциацияси (<i>А.Азизов</i>)

42.	Футбол мусобақалари телевизион трансляцияси медиа ҳуқуқларини ўрта ва узок муддатли шартларда хусусий секторга ўтказиш.	Ташкилий тадбирлар	2020 йил давомида	Ўзбекистон футбол ассоциацияси (<i>А.Азизов</i>)
43.	Футбол стадионлардан футбол мусобақаларининг тўғридан-тўғри трансляциясини ташкил этиш учун оптик толали алоқа линияларини ўтказиш. Футбол стадионлардан репортажларни онлайн тарзда тайёрлаш мақсадида юқори тезликдаги Интернет тизимини ташкил этиш.	Ташкилий тадбирлар	2020 йил давомида	Миллий телерадиокомпания (<i>А.Хаджаев</i>), Ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлиги (<i>Ш.Содиқов</i>), Ўзбекистон футбол ассоциацияси (<i>А.Азизов</i>)
VIII. Футбол соҳасидаги меъерий-ҳуқуқий базани янада такомиллаштириш				
44.	Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2009 йил 3 декабрдаги “Ўзбекистон Республикасида футболни ривожлантиришни давлат томонидан янада қўллаб-қувватлаш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 304-сон қарорини янги таҳрирда қабул қилиш ва унда ҳудудий футбол ассоциацияларининг фаолиятини тартибга солувчи механизмларни назарда тутиш.	Вазирлар Маҳкамаси қарори	2020 йил 1 февраль	Ўзбекистон футбол ассоциацияси (<i>А.Азизов</i>), Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги (<i>Д.Набиев</i>)
45.	Футбол маҳорат мактабларига футболчиларни ягона тизимда қабул қилишни жорий қилиш ва ўқув дастурларини ишлаб чиқиш.	Вазирлар Маҳкамаси қарори	2020 йил 1 май	Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги (<i>Д.Набиев</i>), Халқ таълими вазирлиги (<i>Ш.Шерматов</i>), Ўзбекистон футбол ассоциацияси (<i>А.Азизов</i>)
46.	Халқаро талаблардан келиб чиқиб, футбол спорт тури бўйича (агентлар)нинг воситачилар фаолиятини тартибга солиш ва уларни аккредитациядан ўтказиш тартиби тўғрисидаги низомни ишлаб чиқиш.	Вазирлар Маҳкамаси қарори	2020 йил 15 февраль	Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги (<i>Д.Набиев</i>), Ўзбекистон футбол ассоциацияси (<i>А.Азизов</i>), Адлия вазирлиги (<i>Р.Давлетов</i>)
47.	Болалар-ўсмирлар спорт мактаблари фаолиятини янада такомиллаштириш, шу жумладан мазкур мактаблар тренерларининг меҳнатига ҳақ тўлаш миқдорларини босқичма-босқич ошириш, селекционер лавозими сонини кўпайтириш. Умумтаълим мактабларнинг моддий-техника базасидан келиб чиқиб ҳамда ўқувчилар кизиқишига кўра болалар-ўсмирлар спорт мактабларининг футбол бўйича тармоқ тўғарақларини ташкил этиш.	Вазирлар Маҳкамаси қарори	2020 йил 1 сентябрь	Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги (<i>Д.Набиев</i>), Халқ таълими вазирлиги (<i>Ш.Шерматов</i>), Молия вазирлиги (<i>Т.Ишметов</i>), Ўзбекистон футбол ассоциацияси (<i>А.Азизов</i>)

48.	“Спорт шифокори”, “спорт психологи”, “спорт фармакологи”, “спорт диетологи”, “спорт селекционери”, “футбол таҳлилчиси”, “спорт ҳуқуқшуноси”, “техник директор” ва “футбол ҳаками” каби замонавий касбларни қонунчилик доирасида белгиловчи ва фаолиятини тартибга солувчи норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни ишлаб чиқиш ва тасдиқлаш.	Вазирлар Маҳкамаси қарори	2020 йил 15 февраль	Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги (<i>Д.Набиев</i>), Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги (<i>Н.Хусанов</i>), Ўзбекистон футбол ассоциацияси (<i>А.Азизов</i>)
49.	Футболда коррупцион схемалар бўйича комплекс чора-тадбирларни амалга ошириш.	Комплекс чора-тадбирлар режаси	Режани тасдиқлаш – 2019 йил 1 декабрь Режани амалга ошириш – режага асосан	Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги (<i>Д.Набиев</i>), Ўзбекистон футбол ассоциацияси (<i>А.Азизов</i>)
50.	Ҳуқуқшунослик соҳасида фаолият олиб бораётган олий таълим муассасаларида спорт ҳуқуқи йўналишини ривожлантириш.	Ташкилий тадбирлар	2020/2021 ўқув йилидан бошлаб	Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги (<i>И.Маджидов</i>), Адлия вазирлиги (<i>Р.Давлетов</i>), Ташки ишлар вазирлиги (<i>А.Камилов</i>), Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги (<i>Д.Набиев</i>)
51.	Худудий футбол ассоциациялари инфратузилмаси ва моддий-техник базасини янада мустаҳкамлаш.	Вазирлар Маҳкамаси қарори	2020 йил 1 март	Ўзбекистон футбол ассоциацияси (<i>А.Азизов</i>), Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги (<i>Д.Набиев</i>), Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари
IX. Футболни молиялаштириш тизимини ривожлантириш ва тижоратлашув механизмларини жорий этиш				
52.	Стадионларга футбол мухлисларини кенг жалб қилиш мақсадида замонавий чипта тизими (шу жумладан абонемент сотуви)ни жорий қилиш, қолаверса, стадионлар инфратузилмасидан самарали фойдаланиш мақсадида “хоспиталити хизматлари” (хостел, овқатланиш, фитнес, спорт мактаблари ва бошқалар)ни ташкил этиш, клублар ва стадион музейлари фаолиятини йўлга қўйиш.	Ташкилий тадбирлар	2020 йилдан бошлаб	Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари, Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги (<i>Д.Набиев</i>), Ўзбекистон футбол ассоциацияси (<i>А.Азизов</i>) манфаатдор вазирликлар ва идоралар

53.	Профессионал футбол клублари бошқарув тизимини тижоратлаштириш, жумладан 2020 йилдан бошлаб ҳар бир клубнинг аниқ йиллик бизнес-режаларини ишлаб чиқилишини ва уларни Ўзбекистон футбол ассоциациясига тақдим этишни таъминлаш.	Бизнес-режалар	Ҳар йили 15 январга кадар	Ўзбекистон футбол ассоциацияси (<i>А.Азизов</i>)
54.	Футбол соҳаси субъектлари фаолиятини тижоратлаштириш мақсадида “футбол мерчандайзинги” (клублар атрибутикаси, сувенир ва экипировкалар мажмуини яратиш, туристик саёҳат маршрутлари ва бошқалар)ни жорий қилиш.	Ташкилий тадбирлар	2019–2020 йиллар давомида	Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги (<i>Д.Набиев</i>), Ўзбекистон футбол ассоциацияси (<i>А.Азизов</i>), Туризмни ривожлантириш давлат қўмитаси (<i>А.Аккулов</i>)
Х. Футбол бўйича терма жамоалар ва уларнинг захирасини шакллантиришда мутлақо янги ёндашувларни жорий этиш				
55.	Футбол бўйича терма жамоаларга иқтидорли футболчиларни танлаш ва саралаб олиш (селекция) мезонларини ишлаб чиқиш ва жорий этиш.	Ўзбекистон футбол ассоциацияси қарори	2020 йил 1 май	Ўзбекистон футбол ассоциацияси (<i>А.Азизов</i>)
56.	Терма жамоа тикланиш воситалари билан таъминлаш, уларнинг овқатланиш ва витаминизация тизимини халқаро талаблар асосида такомиллаштириш.	Вазирлар Маҳкамаси қарори	2020 йил 1 июль	Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги (<i>Д.Набиев</i>), Молия вазирлиги (<i>Т.Ишметов</i>), Миллий олимпия қўмитаси (<i>Р.Шаабдурахманов</i>), Ўзбекистон футбол ассоциацияси (<i>А.Азизов</i>), спорт федерациялари ва ассоциациялари, манфаатдор вазирликлар ва идоралар
57.	Футбол клубларининг расмий мухлислар фан-клублари аъзолари учун миллий кадрият ва анъаналари асосида “Мухлис кодекси” қондалар мажмуини ишлаб чиқиш ва амалиётга жорий этиш.	Қўшма қарор	2020 йил 1 август	Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги (<i>Д.Набиев</i>), Ўзбекистон футбол ассоциацияси (<i>А.Азизов</i>)
58.	Футбол бўйича Ўзбекистоннинг ягона мадҳиясини яратиш.	Ташкилий тадбирлар	2020 йил 1 сентябрь	Ўзбекистон футбол ассоциацияси (<i>А.Азизов</i>)
59.	Ўзбекистон футбол ассоциацияси ҳузурида функционал диагностика ва спортчиларни соғломлаштириш учун замонавий спорт тиббий марказини ташкил қилиш.	Ташкилий тадбирлар	2019–2020 йиллар давомида	Ўзбекистон футбол ассоциацияси (<i>А.Азизов</i>), Қурилиш вазирлиги (<i>Б.Зокиров</i>)

60.	2020 йилнинг 14–31 октябрь кунлари мамлакатимизда бўлиб ўтадиган 19 ёшгача бўлган футболчилар ўртасидаги Осиё чемпионати финал босқичини юкори савияда ташкил қилиш.	Вазирлар Маҳкамаси фармойиши	2020 йил 1 март	Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги (<i>Д.Набиев</i>), Молия вазирлиги (<i>Т.Ииметов</i>), Ўзбекистон футбол ассоциацияси (<i>А.Азизов</i>), манфаатдор вазирликлар ва идоралар
-----	--	------------------------------	--------------------	--

Изоҳлар:

1) норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар тегишли ҳуқуқий муносабатларни тартибга солиш соҳаси ва предметиға қараб қайта кўриб чиқилиши ёки бир ҳужжатға бирлаштирилиши мумкин;

2) Концессия тегишли даврга мўлжалланган мақсадли параметрлар ва асосий йўналишлардан келиб чиқиб, ҳар икки йилда алоҳида Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан тасдиқланадиган “Йўл харита”си орқали босқичма-босқич амалға ошириб борилади.

**Ўзбекистонда футболни 2030 йилгача ривожлантиришнинг
мақсадли кўрсаткичлари**

№	Кўрсаткичлар	Ўлчов бирлиги	Йиллар кесимида						2030 йилгача эришиладиган натижа*	Масъул ижрочилар
			2020	2021	2022	2023	2024	2025		
I. Оммавий футболни ривожлантириш ва турли мусобақалар ўтказиш										
1.	Мактабгача таълим муассасалари тарбияланувчиларини футболга қизиқтириш учун футбол бўйича ўйин шаклида кўргазмали дарсларни ташкил этилишини мунтазам йўлга қўйиш, фестиваллар ва қизиқарли кўнгилочар тадбирлар ўтказиш	Фоизда (жами тарбияланувчилар сонига нисбатан)	0,5	1	1,5	2	2,5	3	6	Мактабгача таълим вазирлиги, Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги, Ўзбекистон футбол ассоциацияси
2.	Маҳалла ёшлари орасида “Маҳаллада футбол”, “Футболимиз келажаги”, “Чарм тўп” футбол мусобақаларини доимий равишда ташкил этиб бориш	Фоизда (жами маҳалла ёшлари сонига нисбатан)	5	10	15	20	25	30	50	Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари фаолиятини мувофиқлаштириш бўйича республика кенгаши, Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги, Ўзбекистон футбол ассоциацияси

3.	Умумтаълим мактаблари ўқувчилари ўртасида “Мактаблар футбол лигаси” футбол мусобақаларини доимий равишда ташкил этиб бориш	Фоизда (жами умумтаълим мактаблар ўқувчилари сонига нисбатан)	5	9	13	17	21	24	35	Халқ таълими вазирлиги, Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги, Ўзбекистон футбол ассоциацияси, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари
4.	Худудларда барча корхона ва ташкилотлар, давлат муассасалари ўртасида футбол, мини-футбол (футзал), аёллар футболлари, жумладан “Бош вазир кубоги”, “Ҳоким кубоги” “Раҳбар кубоги” каби мусобақаларни кенг камровда ва мунтазам ташкил этиб этиб бориш	Фоизда (жами ходимлар сонига нисбатан)	1	1,5	2	2,5	3	3,5	7	Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари, Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги, Ўзбекистон футбол ассоциацияси
5.	Аёллар футболлари, мини-футбол (футзал), соҳил футболлари мусобақаларини барча худудларда тизимли ташкил қилиш	Фоизда (жами худудлар сонига нисбатан)	1	2	3	4	5	6	11	Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари, Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги, Ўзбекистон футбол ассоциацияси

6.	Машхур маҳаллий футболчилар ва тренерларни жалб қилган ҳолда ёш футболчилар учун фестиваллар ва “мастер-класслар” ўтказиш	Тадбир сони	14	14	28	28	28	28	42	Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари, Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги, Ўзбекистон футбол ассоциацияси
7.	Болалар-ўсмирларнинг футбол билан мунтазам шуғулланишини таъминлаш мақсадида спорт мактаблари, Ўзбекистон Республикаси Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги ҳузуридаги футбол маҳорат мактаблари (кейинги ўринларда – футбол маҳорат мактаблари), профессионал футбол клублари ҳузуридаги футбол академиялари, умумтаълим мактабларини старли даражада сифатли спорт инвентарлари билан жиҳозлаш	Фоизда (жами муассасалар сонига нисбатан)	10	20	30	40	50	75	100	Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари, Молия вазирлиги, Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги, Ўзбекистон футбол ассоциацияси
8.	Республикада футболнинг оммавийлиги умумий аҳолига нисбатан футбол билан мунтазам шуғулланувчилар сонини ошириш	Фоизда	1	1,5	2	2,5	3	3,5	5	Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари, Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги, Ўзбекистон футбол ассоциацияси

9.	Футбол бўйича тренерлик фаолияти билан шуғулланувчи шахслар сони	Сони	1 900	2 100	2 300	2 500	2 700	2 900	3 900	Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги, Ўзбекистон футбол ассоциацияси, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари
II. Футбол инфратузилмасини мустаҳкамлаш										
10.	Халқаро Футбол Ассоциациялари Федерацияси ва Осиё Футбол Конфедерацияси талабларига жавоб берадиган замонавий футбол майдонларини давлат-хусусий шерикчилик, тўғридан тўғри инвестициялар, хомийлар ва бошқа манбалар ҳисобидан барпо этиш ҳамда мавжудларини реконструкция қилиш	Сони (йиллар кесимида янги қурилиш/ реконструкция қилинадиган)	0/1	1/1	0/1	1/1	0/1	1/1	5/9	Ўзбекистон футбол ассоциацияси, Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги, Қурилиш вазирлиги, Иқтисодиёт ва саноат вазирлиги, Инвестициялар ва ташқи савдо вазирлиги, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари, манфаатдор вазирлик ва идоралар
11.	Футболчиларни тайёрлаш ва ёшларни футболга жалб қилиш мақсадида республикада давлат-хусусий шерикчилик асосида футбол майдонларини барпо этиш ва мавжудларини реконструкция қилиш	Сони (янги қурилиш/ реконструкция)	10/20	15/25	20/30	25/35	30/40	35/45	365/375	Ўзбекистон футбол ассоциацияси, Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги, Қурилиш вазирлиги, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари, манфаатдор вазирлик ва идоралар

III. Футбол соҳасида кадрларни тайёрлаш самарадорлигини ошириш										
12.	Футбол маҳорат мактаблари тренерлари ва мутахассисларининг профессионал даражасини оширишга қаратилган ўқув курсларини ташкил этиш	Фоизда (жами футбол тренерлари ва мутахассислари сонига нисбатан)	10	20	30	40	50	60	100	Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги, Ўзбекистон футбол ассоциацияси
13.	Футбол селекционерлари учун ўқув курсларини жорий этиш	Фоизда (жами футбол селекционерлари сонига нисбатан)	10	20	30	40	50	60	100	Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги, Ўзбекистон футбол ассоциацияси
14.	Футбол маҳорат мактаблари тренерларининг халқаро стажировкаларини белгиланган тартибда ташкил этиш	Сони	3	5	7	10	12	15	20	“Эл-юрт умиди” жамғармаси, Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги, Ўзбекистон футбол ассоциацияси
15.	Халқаро Футбол Ассоциациялари Федерацияси ва Осиё Футбол Конфедерацияси инструкторлари раҳбарлигида ҳакамлар учун назарий ва амалий ўқув семинарларини ташкил этиш	Сони	4	6	8	10	15	25	30	Ўзбекистон футбол ассоциацияси
IV. Футболни янада тижоратлаштириш										
16.	Футбол стадионларини тижоратбоплигини ошириш мақсадида хоспиталити хизматлари, мерчандайзинг, клуб ва стадион музейларини яратиш, стадионларда пуллик хизматларни кўрсатиш (овқатланиш, фитнес ва бошқалар) (режа-график асосида)	Фоизда	10	20	30	40	50	75	100	Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари, Молия вазирлиги, Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги, Маданият вазирлиги, Ўзбекистон футбол ассоциацияси

17.	Футбол стадионларига кириш учун электрон чипта ва абонементлар сотишнинг ягона тизимини жорий қилиш (режа-график асосида)	Фоизда (жами футбол стадионлари сонига нисбатан)	10	20	30	40	50	75	100	Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги, Ўзбекистон футбол ассоциацияси, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари
18.	Суперлига ўйинларига футбол стадионларини томошабинлар билан тўлдириш (чипта сотиш орқали)	Фоизда	20	30	40	50	60	70	100	Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги, Ўзбекистон футбол ассоциацияси, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари
V. Футболни илмий-методологик таъминлаш										
19.	Футболчиларни тайёрлашнинг замонавий илмий-услубий ва тиббий таъминлаш тизимини ишлаб чиқиш ва жорий этиш	Фоизда	20	30	40	50	60	80	100	Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги, Ўзбекистон футбол ассоциацияси, манфаатдор вазирлик ва идоралар
20.	Футбол маҳорат мактабларида илгор илмий-услубий, тиббий ва биологик ишланмаларни ишлаб чиқиш ва жорий этиш	Фоизда	10	20	40	60	80	100	100	Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги, Ўзбекистон футбол ассоциацияси, манфаатдор вазирлик ва идоралар

VI. Футбол маҳорат мактаблари тарбияланувчиларини халқаро мусобақаларда иштирокни таъминлаш											
21.	Футбол маҳорат мактаблари тарбияланувчиларининг халқаро мусобақаларда мунтазам равишда қатнашишини таъминлаш	Фоизда (жами тарбияланувчилари сонига нисбатан)	3	6	9	12	15	18	30	Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги, Ўзбекистон футбол ассоциацияси, манфаатдор вазирлик ва идоралар	
22.	Футбол маҳорат мактаблари тренер ва мутахассисларини халқаро тажриба алмашишини белгиланган тартибда таъминлаш	Фоизда (жами тренер ва мутахассислари сонига нисбатан)	3	6	9	12	15	18	30	Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги, Ўзбекистон футбол ассоциацияси, “Эл-юрт умиди” жамгармаси, манфаатдор вазирлик ва идоралар	
23.	Ўзбекистонда Футбол Ассоциациялари Федерацияси ва Осиё Футбол Конфедерацияси кирувчи чемпионатлар ва расмий халқаро турнирларни ташкил қилиш ва ўтказиш	Халқаро Мусобақалар сони	1	2	3	4	5	6	12	Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги, Ўзбекистон футбол ассоциацияси, манфаатдор вазирлик ва идоралар	
24.	Халқаро Футбол Ассоциациялари Федерациясининг Ўзбекистон миллий терма жамоалар рейтингдаги ўрни	Ўрин	81	78	75	72	69	66	50	Ўзбекистон футбол ассоциацияси, Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги	
VII. Профессонал футболчиларнинг жисмоний тайёргарлиги бўйича моделлаштирилган меъёрлари											
25.	30 м югуриш	Секунд	4,25	4,24	4,23	4,22	4,21	4,20	4,18	Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги, Ўзбекистон футбол ассоциацияси	

26.	“Мокисмон” югуриш 7×50 м	Секунд	64	63	62	61	60	59	58	Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги, Ўзбекистон футбол ассоциацияси
27.	Жойдан сакраш	Сантиметр	250	255	260	265	270	275	275	Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги, Ўзбекистон футбол ассоциацияси
28.	“ҮО-ҮО” тест	Метр	1 300	1 350	1 400	1 450	1 500	1 550	1 800	Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги, Ўзбекистон футбол ассоциацияси
29.	Тўпни олиб қўйиш (хатолар)	Фоизда	55	50	45	42	40	35	30	Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги, Ўзбекистон футбол ассоциацияси
30.	Тўпни узатиш (хатолар)	Фоизда	45	40	35	30	25	20	20	Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги, Ўзбекистон футбол ассоциацияси
31.	Ҳаводаги яккакураш (хатолар)	Фоизда	55	50	45	40	35	30	30	Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги, Ўзбекистон футбол ассоциацияси
32.	Алдамчи ҳаракатлар (хатолар)	Фоизда	65	60	55	50	45	40	35	Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги, Ўзбекистон футбол ассоциацияси

Изоҳ: мақсадли кўрсаткич 2030 йилга қадар 100 фоизни ташкил этган тақдирда, ушбу кўрсаткич кейинги йилларда сақланиб қолади.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
2019 йил 4 декабрдаги ПФ-5887-сон Фармониغا
5-илова

**2020–2025 йилларда Ўзбекистон Республикаси Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги ҳузуридаги футбол
маҳорат мактабларини ташкил этиш, уларда қурилиш ва реконструкция ишларини амалга ошириш
жадвали**

№	Худудлар номи	Футбол маҳорат мактаблари*, жами	шундан		Йиллар кесимида қурилиш ва реконструкция қилиш ишлари амалга ошириладиган футбол маҳорат мактаблари сони				
			мавжуд футбол маҳорат мактаблари	қўшимча ташкил этиладиган футбол маҳорат мактаблари**	2021 ***	2022	2023	2024	2025
1.	Қорақалпоғистон Республикаси	2	1	1		1		1****	
2.	Андижон вилояти	3	1	2	1		1		1****
3.	Бухоро вилояти	2	1	1	1		1		
4.	Жиззах вилояти	1	1	0		1			
5.	Қашқадарё вилояти	2	1	1	1	1			
6.	Навоний вилояти	1	1	0		1			
7.	Наманган вилояти	3	1	2	1			1	1****
8.	Самарқанд вилояти	3	1	2	1		1	1****	
9.	Сурхондарё вилояти	3	1	2		1	1	1****	
10.	Сирдарё вилояти	1	1	0		1			
11.	Тошкент вилояти	2	1	1			1		1****

12.	Фарғона вилояти	3	1	2	1		1	1****
13.	Хоразм вилояти	2	1	1		1		1****
14.	Тошкент шаҳри	1	1				1	
15.	Ўзбекистон футбол ассоциацияси ҳузуридаги Республика болалар ва ўсмирлар футбол академияси	1	1					1
Жами		30	15	15	6	6	6	6

Изоҳлар:

- 1) * футбол маҳорат мактаблари этиб Ўзбекистон Республикаси Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги ҳузуридаги футбол маҳорат мактаблари тушунилади;
- 2) ** объектларда қурилиш ва реконструкция қилиш ишлари якунлангандан сўнг футбол маҳорат мактаблари фаолияти ташкил этилади;
- 3) *** профессионал футбол клублари ҳузуридаги Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджети маблағлари ҳисобидан молиялаштирилдиган болалар-ўсмирлар футбол мактаблари негизда ташкил этилади;
- 4) **** Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси қарорларига асосан футбол маҳорат мактаблари касб-хунар коллежларининг бино ва инфратузилмалари негизда ташкил этилиши мумкин.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
2019 йил “ 4 ” декабрдаги ПФ–5887 -сон Фармониغا
6-илова

**Ўзбекистон Республикаси Давлат активларини бошқариш агентлигига
ўтказиладиган профессионал футбол клублари устав фондидаги давлат
ва давлат улуши бўлган хўжалик жамиятларининг улушлари
рўйхати**

№	Профессионал футбол клублари	Таъсисчилар	Устав фондидаги улуши (фоизда)
1.	“Бунёдкор” ПФК	“Ўзтрансгаз” АЖ	61,8
		“Нефтьгазмонтаж” ҚК МЧЖ	30,2
		“Кўкдумалоқ ГАЗ” ҚК МЧЖ	3
		“Ўзнефтьмахсулот” АЖ	3
		“Гиссарнефтьгаз” ҚК МЧЖ	2
2.	“Пахтакор” ПФК	Тошкент шаҳар ҳокимлиги	20
3.	“Насаф” ПФК	“Шўртан газ кимё комплекси” МЧЖ ва унинг корхоналари	99,1
4.	“Олмалик” ПФК	“Олмалик КМК” АЖ	100
5.	“Бухоро” ПФК	“Бухоро нефтни қайта ишлаш заводи” МЧЖ	80
		Бухоро шаҳар ҳокимлиги	20
6.	“Нефтьчи” ПФК	“Ўзбекнефтьгаз” АЖ	97,5
		Фарғона вилояти ҳокимлиги	2
		Фарғона вилояти маданият бошқармаси	0,5
7.	“Локомотив” ПФК	“Ўзбекистон темир йўллари” АЖ	20,9
		“Тошкент механика заводи” АЖ	58,2
		“Ўзтемирйўловчи” АЖ	20,9
8.	“Шўртан” ПФК	“Ўзбекнефтьгаз” АЖ	99,9
9.	“Динамо плюс” ПФК	Самарқанд вилояти ҳокимлиги	100
10.	“Металлург” ПФК	“Ўзметкомбинат” АЖ	100
11.	“Машъал” ПФК	“Ўзбекнефтьгаз” АЖ (“Муборакнефтьгаз” МЧЖ)	48,8
		“Ўзбекнефтьгаз” АЖ (“Муборак газни қайта ишлаш заводи” МЧЖ)	51,2
12.	“Навбахор Лочинлари” ПФК	“Наманган вилояти ҳокимлиги бинолардан фойдаланиш дирекцияси” ДУК	100
13.	“Сурхон” ПФК	Сурхондарё вилояти ҳокимлиги	100

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
2019 йил “ 4 ” декабрдаги ПФ–5887 -сон Фармониغا
7-илова

**Ўзбекистон Республикаси Президентининг
айрим қарорларига киритилаётган
ўзгартириш ва қўшимчалар**

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 16 мартдаги “Футболни янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ–3610-сон қарорида:

а) 6-банд ўз кучини йўқотган деб ҳисоблансин;

б) 10-банд қуйидаги мазмундаги хатбоши билан тўлдирилсин:

“Белгилаб қўйилсинки, имтиёзлар берилиши муносабати билан бўшайдиган маблағлар футболни ривожлантиришга мақсадли йўналтирилади”;

в) 11-банднинг учинчи хатбошиси қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

“футбол бўйича машғулот ва йиғинларни ўтказиш вақтида футболчилар ва бошқа мутахассислар (ҳакам, инструктор, тренер, техник директор, спорт директори, шифокор ва массажчи, селекционер, видео-оператор ва фотограф), шу жумладан хорижий мутахассисларнинг спорт озик-овқатлари билан овқатланишини, шунингдек, уларни мукофотлаш (рағбатлантириш)ни ташкил этишга сарфланадиган маблағлар жисмоний шахсларнинг даромадлари ҳисобланмайди”;

г) 12-банд қуйидаги таҳрирда баён этилсин:

“12. Ўзбекистон Республикаси Ташқи ишлар вазирлиги Ўзбекистон футбол ассоциациясининг талабномаларига кўра хориждан жалб этиладиган мутахассислар, Халқаро Футбол Ассоциациялари Федерацияси, Европа Футбол Ассоциациялари Бирлашмаси ва Осиё Футбол Конфедерацияси делегациялари ҳамда халқаро расмий ва норасмий учрашувларга таклиф этилувчи ҳакамларга кириш визаларининг консуллик ва бошқа йиғимларни ундирмасдан белгиланган тартибда расмийлаштиришни таъминласин”;

д) 15-банд ўз кучини йўқотган деб ҳисоблансин.

2. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 27 сентябрдаги ПҚ–3953-сон қарори билан тасдиқланган Давлат буюртмачилари томонидан тўғридан-тўғри шартномалар бўйича харид қилинадиган товарлар (ишлар, хизматлар) рўйхати қуйидаги мазмундаги 30²-банд билан тўлдирилсин:

“30². Ўзбекистон Республикаси Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги ҳузуридаги футбол маҳорат мактаблари учун электрон ҳисоблаш ускуналари, ўйинлар ва ўқув-машқ йиғинларини таҳлил қилиш дастурий таъминот ва ускуналар, Халқаро Футбол Ассоциациялари Федерацияси талаблари бўйича футбол тўплари, спорт кийимлари ва экипировкалар ҳамда футбол учун оёқ кийимлар”.

